2 000 000 тонна тайёр

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН № 188 (8428). 3 октябрь, 1984 йил ● ЧОРШАНБА Баҳоси 3 тийин.

ПАХТА ТЕРИМИ СУРЪАТИ ВА СИФАТИНИ ОШИРАЙЛИК

Социалистик мусобақа якунларига кўра Тошкент области сентябрь ойининг учинчи ўн кунлигида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон ССР касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритди. Область пахта тайёрлаш планини 37,96 процент бажарганлиги, ўн кунликда пахта тайёрлашнинг 32,61 процент ўсишини таъминлаганлиги учун ана шу мукофотга сазовор бўлди.

2 октябрь куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев областга кўчма Қизил байроқни топширди. У эришилган ютуқларни мустаҳкамлабгина қолмай, шу билан бирга пахта тайёрлаш суръатларини янада оширишга эришиш область меҳнаткашларининг фахрли бурчидир, деди. Ҳозир энг муҳими — етиштирилган барча ҳосилни энг қисқа муддатларда нес-нобуд қилмай йиғиштириб олиш, йиғим-терим ишларининг юксак сифатли бўлишини таъминлаш, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани янада кенг авж олдириш ҳамда беш йилликнинг тўртинчи йили учун қабул қилинган юксак мажбуриятларни шараф билан бажаришдан иборат.

Ҳозирги пайтда, деб таъкидлади И. Б. Усмонхўжаев, мавсумнинг асосий зарбдор кучи бўлган терим техникасидан юксак самара билан фойдаланишга эришиш муҳимдир. Шу кунларда барча машиналар далада бўлиши, тўла қувват билан икки сменада ишлаши, энг кам даражада бекор туришига эришиш зарур. Тошкент областининг хўжаликлари ҳосилни машинада теришни аниқ ташкил этишнинг яхши тажрибасига эга. Бу йил энг кам меҳнат сарфлаган ҳолда пахтани териб олишнинг юксак суръатларини таъминловчи индустриал технология афзалликларидан тўлиқ фойдаланиш, бутун конвейер—дала—тайёрлов пунктининг бир маромда ишлашига эришиш керак. Ҳосил сифатини яхшилаш, тола чиқишини ва унинг пишиқлигини ошириш соҳасида қунт билан иш олиб бориш зарур. Ҳар бир пахта заводи тола ва бошқа маҳсулот ишлаб чиқариш кунлик ва ойлик топшириқларини бажариши ва ошириб бажаришига, йўл қўйилган қолоқликни тезроқ тугатишига эришиш лозим.

Пахтани машинада теришни ташкил этиш билан бир қаторда уни қўлда териш суръатларини кучайтириш зарур. Бунинг учун барча мавжуд ишчи кучидан самарали фойдаланишга эришиш керак. Ҳар бир колхозчи, совхоз ишчиси, шунингдек уларга ёрдамга келган шаҳарликлар етиштирилган бутун ҳосилни ёғингарчилик кунлари бошлангунга қадар териб олиш учун энг юқори меҳнат унумдорлиги билан ишлашлари керак. Айни вақтда қуритиш — тозалаш цехларини, иккинчи эшелон машиналари — подборшчиклар, кўрак териш ва кўрак чувиш агрегатларини тахт этиб қўйиш тўғрисида ғамхўрлик қилиш зарур.

Йиғим-терим кампаниясининг муваффақияти партия ташкилотларининг ташкилотчилик ва сиёсий ишлари даражасига, совет, касаба союз, комсомол органлари, хўжалик раҳбарларининг аниқ ишлашига боғлиқдир. Шу кунларда коммунистлар ва комсомолларнинг авангардлик ролини ошириш, теримда қатнашаётган барча кишиларга эътиборли ва ғамхўр бўлиш муҳимдир.

Деҳқончиликнинг бошқа тармоқларида ҳам ишлар суръатини ошириш керак. Областда дон учун маккажўхори йиғиштириб олиш кечиктириб юборилди, шолипояларда ишлар суст олиб борилмоқда. Мева ва сабзавот маҳсулотларини тайёрлашни, уларни қишга сақлаш учун ғамлашни кучайтириш, картошка тайёрлашни кўпайтириш учун чоралар кўриш зарур. Бу йилги қишловни муваффақиятли ўтказиш ҳамда ферма маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш планларини бажариш энг муҳим вазифадир. Чорвачиликнинг аҳволи учун, план ва давлат интизомига риоя этиш учун хўжаликларнинг раҳбарларига нисбатан талабчанликни ошириш, ем-хашак запасини кўпайтиришга оид ғоят қатъий чоралар кўриш лозим. 1985 йил ҳосили учун кузги — қишки агротехника тадбирларини ўтказишга доир ишларни ҳам кучайтириш, кузги дон экинлари экишни ўз вақтида тамомлаш, ҳосилдан бўшаган ерларни ҳайдашни жадаллаштириш, шудгорга солиш учун етарли миқдорда ўғит тўплаш, ер ҳайдов тракторларини тахт қилиб қўйиш керак.

Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов ва сўзга чиққан бошқа кишилар кўчма Қизил байроқни қабул қилиб олар эканлар, Тошкент областининг пахтакорлари партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг Пленумлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми ўртага қўйган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун барча ишларни қиладилар, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллигини меҳнатда янги-янги муваффақиятлар билан нишонлайдилар, деб ваъда бердилар.

(ЎзТАГ).

СОВЕТ КОСМОНАВТИКАСИНИНГ ҒОЯТ КАТТА ЮТУҒИ

КИШИ БОШҚАРГАН ВА ЭНГ УЗОҚ ДАВОМ ЭТГАН 237 КУНЛИК УЧИШ НИҲОЯСИГА ЕТДИ

ТАСС АХБОРОТИ

Космонавтлар Леонид Денисович Кизим, Владимир Алексеевич Соловьев ва Олег Юрьевич Атьков «Салют-7» — «Союз Т-11» орбитал комплекс ичидаги илмий-техникавий тадқиқотлар ва экспериментлар программасини бажарганларидан кейин 1984 йил 2 октябрь куни Москва вақти билан соат 13 дан 57 минут ўтганда ерга қайтиб тушдилар. 1982 йил 19 апрелда ер атрофи орбитасига чиқарилган «Салют-7» станцияси автомат режимда учишни давом эттирмоқда.

«Союз Т-11» кемасининг туширилувчи аппарати Жезқозғон шаҳридан 145 километр жануби-шарқда қўнди.

Қўниш жойида ўтказилган медицина текшируви космонавтлар узоқ вақт вазнсизлик шароитини яхши кечирганликларини кўрсатди.

Леонид Кизим, Владимир Соловьев ва Олег Атьковдан иборат учинчи асосий экспедициянинг экипажи «Салют-7» станциясида 1984 йилнинг 9 февралида ишлай бошлаган эди.

1984 йилнинг 4 апрелида СССР космонавт-учувчилари Юрий Васильевич Малишев, Геннадий Михайлович Стрекалов ва Ҳиндистон Республикасининг граждани Ракеш Шармадан иборат Халқаро экипаж «Союз Т-11» кемасида станцияга элтиб қўйилди. Илк бор орбитал станция ичида бир вақтнинг ўзида олти нафар космонавт ишлади. Совет ва ҳинд мутахассислари биргаликда тайёрлаган тадқиқотлар ҳамда экспериментлар тўла-тўкис бажарилди.

1984 йил 18 июлдан 29 июлгача «Салют-7» станциясида космонавтлар Владимир Александрович Жонибеков, Светлана Евгеньевна Савицкая ва Игорь Петрович Волк асосий экипаж билан бирга ишладилар. Владимир Жонибеков билан Светлана Савицкая очиқ космосга чиқиб, металл намуналарини қирқиш, пайвандлаш, кавшарлаш ҳамда қопламалар югиртиришдан иборат мураккаб ишларни бажардилар. Киши бошқарадиган учишлар тарихида биринчи марта космонавт аёл очиқ космик фазода ишлади.

«Салют-7» станциясининг асосий экипажи 237 кунлик учиш давомида катта ҳажмдаги илмий-техникавий, медицина-биологик тадқиқотлар ва экспериментларни адо этди.

Геофизик тадқиқотлар программасига мувофиқ ер юзи кузатилди, фотосуратга олинди ва спектрометр ўлчовлар олиб борилди, мамлакатимизнинг минерал хом ашё ресурслари тўғрисида, қишлоқ хўжалик майдонлари ва ўрмонзорлар, яйловларнинг мавсумий ўзгарувчанлиги ҳақида, денгизда сузиш ва балиқ овлаш шароитлари тўғрисида қўшимча маълумот олинди. «Интеркосмос» программасига мувофиқ ерни олисдан туриб зондлашга доир комплекс экспериментлар ҳам амалга оширилди. Уларнинг натижаларидан Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар халқ хўжалигининг турли тармоқларида узоқ муддатли прогнозларни тузиш чоғида фойдаланилади.

Учиш давомида галактикада ва галактикадан ташқарида ҳосил бўлган турли объектлар, рентген ва ультра бинафша нурланишларнинг манбалари, планеталараро муҳит тадқиқ қилинди. «Салют-7» станциясидаги геофизик ва астрофизик экспериментлар Совет Иттифоқида, Болгария, Германия Демократик Республикаси, Чехословакия, Ҳиндистон ва Францияда тайёрланган аппаратлардан фойдаланиб ўтказилди.

Вазнсизлик шароитида космик материалшунослик программасига кўра, суюқ муҳитларда иссиқлик ва масса ўтказиш жараёнлари тадқиқ этилди, шунингдек космик фазо омиллари таъсири остида бўлган конструкция материаллари ҳолатини аниқлаш методлари пишиқтирилди. Электрофорез қурилмаларда ўта соф биологик актив моддалар ва шифобахш препаратлар олишга доир биотехнология экспериментлари бажарилди.

Жаҳон практикасида илк бор бир учиш мобайнида космонавтлар Леонид Кизим ва Владимир Соловьев очиқ космосга олти марта чиқиб, у ерда жами 22 соат 50 минут бўлдилар ҳамда мураккаб ва кўп босқичли монтаж ишларини бажардилар.

Орбитал станцияда кардиолог врач Олег Атьков ишлади, у космонавтларни юксак профессионал савияда медицина текширишларидан ўтказиб турди. Киши бошқарадиган узоқ муддатли станцияларда экипажларнинг меҳнат қилиши ва дам олиши энг мақбул режимларини ишлаб чиқиш учун зарур бўлган янги илмий ахборот олинди. Профилактика тадбирлари комплекси бутун учиш мобайнида космонавтларнинг юксак иш қобилиятини ва соғлиғини яхши сақлаб туриш имконини берди.

Киши бошқарадиган узоқ учиш давомида зарур асбоб-ускуналар, аппаратлар ҳамда сарфланадиган материалларни «Прогресс» автомат юк кемалари етказиб бериб турди.

Учишни асосий экспедиция «Салют-7» станциясида ишлаган даврда тадқиқотлар ва экспериментларнинг кенг программасини бажаришда кўпгина илмий коллективлар, конструкторлик ва ишлаб чиқариш коллективлари, Ю. А. Гагарин номидаги космонавтлар тайёрлаш марказининг, учишни бошқариш марказининг, космодромнинг команда-ўлчов ва қидирув-қутқарув комплексларининг мутахассислари иштирок этдилар.

237 кунлик учиш давомида олинган тадқиқот ва экспериментларнинг натижалари илм-фан ва халқ хўжалигининг турли тармоқларида кенг кўламда қўлланилади, шунингдек улардан доимий ишловчи орбитал комплексларни ишлаб чиқиш чоғида фойдаланилади.

Космосда эришилган янги ғоят катта ютуқ — совет халқи Улуғ Ватан урушида қозонган ғалабанинг 40 йиллигига муносиб совғадир.

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети давлатга пахта сотиш юзасидан районлар, колхозлар ва совхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1984 йил 1 октябргача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Бўка районига** (район партия комитетининг биринчи секретари Исломов, район ижроия комитетининг раиси Абдужабборов, район агросаноат бирлашмаси раиси Ботиров, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси Султонов, район комсомол комитетининг секретари Султонов, «Райсельхозтехника» бошқарувчиси Дўстматов ўртоқлар) берилди. Бу район давлатга пахта сотиш йиллик планини 42,52 процент, шу жумладан машина терими планини 39,82 процент қилиб бажарган ва сентябрь ойининг олтинчи беш кунлигида давлатга пахта тайёрлаш йиллик планининг 22,45 проценти миқдорида пахта тайёрланишини, шу жумладан машина терими йиллик планининг 23,41 процент бажарилишини таъминлаган.

Байроқ Коммунистик районидан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи Оққўрғон районидаги **Сегизбоев номли совхозга** (совхоз директори Алимбетов, партия ташкилотининг секретари Абдураҳмонов, касаба союз комитетининг раиси Холбоев, комсомол ташкилоти секретари Ҳолиқулов ўртоқлар) берилди. Бу совхоз давлатга пахта сотиш йиллик планини 47,57 процент, шу жумладан машина терими планини 55,14 процент қилиб бажарган ҳамда сентябрь ойининг олтинчи беш кунлигида давлатга пахта сотиш йиллик планининг 25,84 процент, шу жумладан машина терими планининг 30,98 процент бажарилишини таъминлаган.

Байроқ Бекобод районидаги Колпакова номли совхоздан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи Бўка районидаги **«Коммунизм» колхозига** (колхоз раиси Соймоқов, партия ташкилоти секретари Сиддиқов, касаба союз комитети раиси Тоштемиров, комсомол ташкилоти секретари Саримсоқов ўртоқлар) берилди. Бу колхоз давлатга пахта сотиш йиллик планини 51,99 процент, шу жумладан машина терими планини 55,65 процент қилиб бажарган ҳамда сентябрь ойининг олтинчи беш кунлигида давлатга пахта топшириш йиллик планининг 41,24 процент, шу жумладан машина терими планининг 44,57 процент бажарилишини таъминлаган.

Байроқ Бўка районидаги Тимирязев номли колхоздан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи Ўрта Чирчиқ районидаги **Охунбобоев номли колхозда** (колхоз раиси Рўзиматов, партия ташкилотининг секретари Мадиёров, касаба союз комитетининг раиси Мирзаев, комсомол ташкилотининг секретари Қосимхўжаев ўртоқлар) қолдирилди. Бу колхоз давлатга пахта сотиш йиллик планини 74,23 процент, шу жумладан машина терими планини 90,75 процент қилиб бажарган ҳамда сентябрь ойининг олтинчи беш кунлигида давлатга йиллик планнинг 35,71 проценти миқдорида пахта топширилишини, шу жумладан машина терими планининг 44,54 процент бажарилишини таъминлаган.

Область план бўлимига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун Бўка районига, Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев, Бўка районидаги «Коммунизм» колхозларига, Оққўрғон районидаги С. Сегизбоев номли совхозга биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ СССР КОСМОНАВТ-УЧУВЧИСИ ЎРТОҚ Л. Д. КИЗИМНИ ЛЕНИН ОРДЕНИ ВА ИККИНЧИ «ОЛТИН ЮЛДУЗ» МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

«Салют-7» — «Союз» орбитал илмий-тадқиқот комплексида узоқ муддатли космик учишни муваффақиятли амалга оширганлиги ҳамда бунда мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатганлиги учун Совет Иттифоқи Қаҳрамони СССР космонавт-учувчиси ўртоқ Леонид Денисович **Кизим Ленин ордени** ва **иккинчи «Олтин Юлдуз»** медали билан мукофотлансин.

Совет Иттифоқи Қаҳрамони ўртоқ Л. Д. Кизим жасоратини нишонлаш юзасидан қаҳрамоннинг юртида унинг бронза бюсти ўрнатилсин.

СССР Олий Советн Президиумининг Раиси К. ЧЕРНЕНКО.

СССР Олий Советн Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль. 1984 йил, 2 октябрь.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

КОСМОНАВТ-УЧУВЧИ ЎРТОҚ В. А. СОЛОВЬЕВГА СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

«Салют-7» — «Союз» орбитал илмий-тадқиқот комплексида узоқ муддатли космик учишни муваффақиятли амалга оширганлиги ҳамда бунда мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатганлиги учун космонавт-учувчи ўртоқ Владимир Алексеевич **Соловьевга Совет Иттифоқи Қаҳрамони** унвони берилиб, **Ленин ордени** ва **«Олтин Юлдуз»** медали топширилсин.

СССР Олий Советн Президиумининг Раиси К. ЧЕРНЕНКО.

СССР Олий Советн Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль. 1984 йил, 2 октябрь.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

КОСМОНАВТ-УЧУВЧИ ЎРТОҚ О. Ю. АТЬКОВГА СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

«Салют-7»—«Союз» орбитал илмий-тадқиқот комплексида узоқ муддатли космик учишни муваффақиятли амалга оширганлиги ҳамда бунда мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатганлиги учун космонавт-учувчи ўртоқ Олег Юрьевич **Атьковга Совет Иттифоқи Қаҳрамони** унвони берилиб, **Ленин ордени** ва **«Олтин Юлдуз»** медали топширилсин.

СССР Олий Советн Президиумининг Раиси К. ЧЕРНЕНКО.

СССР Олий Советн Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль. 1984 йил, 2 октябрь.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ В. А. СОЛОВЬЕВГА «СССР КОСМОНАВТ-УЧУВЧИСИ» УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

«Салют-7»—«Союз» орбитал илмий-тадқиқот комплексида космик учишни амалга оширганлиги учун ўртоқ Владимир Алексеевич **Соловьевга «СССР космонавт-учувчиси»** унвони берилсин.

СССР Олий Советн Президиумининг Раиси К. ЧЕРНЕНКО.

СССР Олий Советн Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль. 1984 йил, 2 октябрь.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ О. Ю. АТЬКОВГА «СССР КОСМОНАВТ-УЧУВЧИСИ» УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

«Салют-7»—«Союз» орбитал илмий-тадқиқот комплексида космик учишни амалга оширганлиги учун ўртоқ Олег Юрьевич **Атьковга** «СССР космонавт-учувчиси» унвони берилсин.

СССР Олий Советн Президиумининг Раиси К. ЧЕРНЕНКО.

СССР Олий Советн Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль. 1984 йил, 2 октябрь.

«ОҚ ОЛТИН» • ВАТАНГА

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 2 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун—районлар; иккинчи устун—бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён:

Коммунистик	4,13	50,26	4,70	54,60
Ғалаба	4,50	48,70	4,59	48,66
Бўка	4,10	46,67	4,04	43,86
Оққўрғон	4,28	46,66	4,45	45,69
Чиноз	3,57	42,06	2,51	19,62
Янгийўл	3,15	37,57	2,75	22,59
Бекобод	4,08	36,12	2,95	20,87
Ўрта Чирчиқ	4,07	35,81	4,34	35,17
Пискент	4,53	35,02	4,30	25,33
Область бўйича:	4,10	42,06	3,92	36,08

К. У. ЧЕРНЕНКО А. Н. МУҲАММАД БИЛАН СУҲБАТЛАШДИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. У. Черненко 2 октябрь куни Яман социалистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Яман Халқ Демократик Республикаси Олий халқ кенгаши Президиумининг раиси, Бош министри Али Носир Муҳаммад билан учрашди.

Дўстлик, ўртоқлик ва тўла ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган суҳбат чоғида совет-жанубий Яман муносабатлари муваффақиятли ривожланиб бораётганлигидан мамнуният изҳор қилинди. Бу муносабатлар СССР билан ЯХДР ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартноманинг мустаҳкам негизига таянмоқда. К. У. Черненко ва А. Н. Муҳаммад КПСС билан ЯСП ўртасидаги дўстона алоқаларни янада чуқурлаштириш кераклигини ёқлаб фикр билдирдилар. Бу алоқалар совет-жанубий Яман муносабатларининг бутун комплексини ривожлантириш учун муҳим аҳамиятга эгадир.

А. Н. Муҳаммад иқтисодий, социал ва маданий ривожланиш, мамлакатнинг миллий мустақиллигини мустаҳкамлаш вазифаларини ҳал этишда Совет Иттифоқи Демократик Яманга бераётган беғараз интернационалистик ёрдам учун астойдил миннатдорчилик изҳор этди.

Баъзи муҳим халқаро проблемалар, шу жумладан Яқин Шарқдаги аҳвол, шунингдек икки томонлама муносабатларга доир масалалар кўриб чиқилди.

К. У. Черненко ва А. Н. Муҳаммад халқаро вазият ҳамон чигаллашиб бораётганлиги муносабати билан хавотирлик билдирдилар, халқаро вазият АҚШ ҳукмрон доираларининг ҳатти-ҳаракатлари сабабли кескинлашиб кетмоқда. Ана шу доиралар қуролланиш пойгасини тўхтовсиз авж олдираётганликлари, уларнинг буюк давлатчиликдан иборат муддаолари, кучни пеш қилиш позициясида туриб дунёга ўз ҳукмини ўтказиш йўлидаги даъволари халқларнинг туб манфаатларига хилоф бўлиб, ядро уруши чиқиши хавфини кучайтирмоқда. Шундай бир шароитда барча тинчликсевар кучлар олдида империализмнинг авантюрачилик муддаоларига қатъий зарба беришдан, тинчликни мустаҳкамлашга кўмаклашишдан, жаҳон ҳарбий можароси чиқишга йўл қўймасликдан иборат ғоят муҳим аҳамиятга молик вазифа турибди.

Совет Иттифоқи, деб таъкидлади К. У. Черненко, халқларнинг суверенитети ва хавфсизлигига қилинадиган тажовузларга пухта ғов солишга, халқаро муносабатларда тинч ҳамкорлик руҳини қайта тиклашга қаратилган қатъий йўлини империализмнинг агрессив сиёсатига қарама-қарши қўймоқда. Биз учун ер юзида тинчликни сақлаб қолишдан кўра муҳимроқ вазифа йўқ, бинобарин Совет Иттифоқи бу йўлда куч-ғайратларини сира ҳам аямайди. Тинчликни мустаҳкамлаш ва халқаро ҳамкорликни ривожлантириш учун кураш КПССнинг СССРда барпо этилган ривожланган социализм жамиятини янада такомиллаштириш соҳасидаги фаолияти билан узвий равишда боғлангандир.

А. Н. Муҳаммад айтдики, социалистик ривожланиш йўлини танлаб олган Демократик Яман бошқа тараққийпарвар кучлар билан биргаликда халқлар тинчлиги, мустақиллиги, социал тараққиёти учун кураш олиб бормоқда, Совет Иттифоқининг тинчлик ташаббусларини тўла-тўкис қўллаб-қувватламоқда. А. Н. Муҳаммад ривожланган социалистик жамиятни такомиллаштириш соҳасида Совет Иттифоқи эришаётган муваффақиятлар муҳим халқаро аҳамиятга эга эканлигини уқтириб ўтди.

Совет томони Демократик Яманнинг империализмга қарши ташқи сиёсатига, жанубий Яман халқи Яман Социалистик партияси раҳбарлигида янги жамият барпо этиш соҳасида эришган ютуқларга юксак баҳо берди.

Яқин Шарқдаги аҳвол тўғрисида фикрлашиб олиш чоғида АҚШ билан Исроил ўз ўрталарида мавжуд бўлган стратегик иттифоқ доирасида ҳаракат қилиб, араб мамлакатларига нисбатан ўзларининг агрессив йўлини тобора кучайтираётганликлари қайд этиб ўтилди. Бу йўлдан кузатилган мақсад араблар миллий озодлик ҳаракати, аввало илғор режимлардан ўч олиб жазолашдан — империалистик босқинчилик йўлини очишдан иборатдир. Сепарат тил бириктиришлар сиёсати, арабларнинг сафларини парчалаш сиёсати айни мана шу мақсадга эришишга қаратилган бўлиб, бу сиёсат регионда АҚШ қуролли кучларининг кўпайтирилаётганлиги билан мустаҳкамланмоқда.

К. У. Черненко Яқин Шарқ можаросини ҳар жиҳатдан, адолатли ва мустаҳкам тарзда бартараф этишга фақат барча манфаатдор томонларнинг, шу жумладан фаластинлик араб халқининг бирдан-бир қонуний вакили Фаластин озодлик ташкилотининг иштирокида коллектив куч-ғайрат сарфлаш йўли билангина эришиш мумкинлигига Совет Иттифоқининг ишончи комил эканлигини таъкидлади. Совет Иттифоқининг Яқин Шарқ можаросини бартараф этишга доир маълум таклифлари айни мана шунга асосланади.

А. Н. Муҳаммад араблар дунёсида кенг кўламда маъқулланган бу таклифларни ЯХДР тўла-тўкис қўллаб-қувватлашини айтди.

К. У. Черненко билан А. Н. Муҳаммад араб халқларининг ҳаётий манфаатлари араб мамлакатларининг, шу жумладан Фаластин қаршилик ҳаракатининг антиимпериалистик, миллий ватанпарварлик кучлари ниҳоятда мустаҳкам жипслашишларини талаб этмоқда, деган муштарак фикрни билдирдилар. Бу—арабларнинг империализм ва сионизмга қарши Яқин Шарқда адолатли, мустаҳкам тинчлик ўрнатиш ва фаластинлик араб халқининг қонуний ҳуқуқларини таъминлаш учун олиб бораётган курашида муваффақиятга эришишнинг зарур шартидир.

Учрашув қатнашчилари АҚШ билан унинг НАТОдаги шериклари Форс кўрфази ва Қизил денгиз районларида жойлашган давлатларнинг ишларига аралашувни кенгайтириш мақсадида бу ерда ўзларининг қуролли кучларини тобора кўпайтиришга ҳаракат қилаётганликларини қатъий қоралайдилар. Улар Совет Иттифоқи билан Демократик Яман Ҳинд океани тинчлик зонасига айлантирилиши учун муттасил курашиб келаётганликларини ҳам таъкидладилар.

Суҳбатда совет томонидан—КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари Б. Н. Пономарев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари Г. М. Корниенко, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров, КПСС Марказий Комитети Халқаро бўлими мудирининг ўринбосари К. Н. Брутенц; Жанубий Яман томонидан — ЯСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари А. Х. Яҳё, ЯСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ЯХДР Бош министрининг ўринбосари А. А. Баазиб, ЯСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ЯХДР ташқи ишлар министри А. А. Ад-Дали ва ЯХДРнинг СССРдаги элчиси А. Бин-Ҳусайнун иштирок этдилар.

(ТАСС).

КОМСОМОЛ ТУРМУШИ

МУСТАҚИЛ ҲАЁТ БЎСАҒАСИДА

Студентлик — олтин давр деб бежиз айтишмайди. Бу даврда ҳар бир ёш ҳам жисмоний, ҳам маънавий жиҳатдан камол топади, олам сирларидан воқиф бўлади, жамият учун муносиб инсон бўлиб етишади. В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети студентлари даврасида бўлганимизда бунга тўла ишонч ҳосил қилдик.

Университет комсомол ташкилоти сафига салкам 9,5 минг йигит қиз бирлашган. Улар ўқишда ҳам, жамоат ишларида ва меҳнатда ҳам ўз тенгдошларига намуна бўлмоқдалар. Факультет комсомол комитетлари ва бюролари олиб борган катта ташкилотчилик ишлари туфайли кейинги йилларда комсомол йигит-қизларнинг дарсларни ўзлаштиришлари анча яхшиланди. Ҳозирги кунда студентларнинг 1 мингдан ортиғи аъло баҳоларга, 3 мингга яқини яхши баҳоларга ўқимоқда. Ўқув группаларида Совет Иттифоқи Қаҳрамони И. Д. Курганский номини олиш учун ўтказилган кўрик-конкурслар давомида 122 группа студентлари дарсларни 100 процент ўзлаштиришга эришдилар.

Комсомол йигит-қизлар ўқишда илғор бўлиш билан бирга илмий тадқиқот ишларида ҳам активлик кўрсатмоқдалар. Ҳозир 6,5 мингга яқин студент илмий ишларга жалб этилган. Ҳар йили бўлиб ўтаётган илмий-назарий конференцияларда улар турли мавзулардаги докладлар билан қатнашмоқдалар. Ана шундай илмга берилган комсомоллардан ҳуқуқшунослик факультетининг 3-курс студенти И. Содиқованинг иши Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мукофотига сазовор бўлди.

Яқинда университет комсомолларининг навбатдаги ҳисобот-сайлов конференцияси бўлиб ўтди. Унда доклад қилган университет комсомол комитетининг секретари Р. Азимов ҳам, сўзга чиққан бошқа нотиқлар ҳам ўқишда ва ижтимоий ҳаётда активлик кўрсатаётган ёшлар номини алоҳида тилга олиб ўтдилар. Студентлар айни пайтда меҳнат семестрларида ҳам фидокорлик кўрсатмоқдалар. Ҳисобот даврида 6 минг студент Иттифоқимизнинг зарбдор объектларида меҳнат қилиб, 10 минг сўмликдан ортиқ капитал маблағни ўзлаштирдилар. Тушган маблағнинг 5,5 минг сўми совет тинчлик фондига ўтказилди.

Студентлар ҳар йили деҳқонларга ҳам катта амалий ёрдам кўрсатмоқдалар. Уч йил ичида улар 40 минг тонналик «оқ олтин» хирмони уйдилар. Тушган маблағнинг 30 минг сўми тинчлик фондига холисона ўтказилди.

Университетда турли миллат фарзандлари билим олмоқдалар. Шу боисдан ҳам ёшларни интернационал руҳда тарбиялаш комсомол комитетининг диққат марказида турибди. Тошкентнинг 2 минг йиллик юбилейи олдидан «Университет шаҳрим тарихида» деган мавзуда студентларнинг халқаро симпозиуми ўтказилди. Симпозиумда Иттифоқдош республикалар ва бошқа қардош социалистик мамлакатларнинг студентлари ҳам иштирок этишди.

Ёшларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялашда, улар онгини оширишда ленинча зачётлар катта роль ўйнамоқда. Бу тадбир ёшларнинг сиёсий билимини оширишда, улар онгига марксча-ленинча ғояларни чуқурроқ сингдиришда қўл келмоқда.

Университет ёшлари мустақил ҳаётга ўзларини ҳар жиҳатдан пишиқ-пухта қилиб тайёрламоқдалар. Кўпгина ёшлар интернационал студент-қурилиш отрядлари сафида Чехословакия, Венгрия, Югославия каби дўст мамлакатларда бўлмоқдалар. Айни пайтда шу мамлакатларнинг ёшлари университет студентларининг меҳмони бўлмоқдалар. Бундай мулоқот ёшларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан камол топтиришга ёрдам беряпти.

Куни кеча университет ёшлари хайрли ташаббус билан чиқдилар. Улар кенг пахтазорларда етиштирилган мўл «оқ олтин» ҳосилини йиғиб-териб олишда иштирок этиш истагини билдирдилар. Пахта мавсуми ёшларни янада чиниқтириши, камолга етказиши табиийдир.

А. ҒУЛОМОВ.

БУЮРТМАЛАР ЎЗ ВАҚТИДА

Ғалаба районидаги экспериментал механика заводи коллективи қишлоқ хўжалиги машиналари учун эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқаришни тобора кўпайтирмоқда. Корхона ишчи-хизматчилари юбилей йилида ҳам юксак марраларни кўзлаб меҳнат қилмоқдалар. Йиллик планни барвақт бажариш ва қўшимча ўнларча минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан белгилаган марраларини эгаллаб, берган ваъдаларини муваффақиятли уддаламоқдалар.

Корхона цехларида мижозлар буюртмасини вақтида бажариш учун социалистик мусобақа кенг йўлга қўйилган. Унда аксарият кўпчилик ишчи-хизматчилар фаол қатнашмоқдалар. Улар ҳар бир детал ва эҳтиёт қисмни белгиланган вақтда тайёрлаб беришга астойдил интилмоқдалар, бунинг учун барча резервлар ва имкониятлардан фойдаланишга ҳаракат қилишяпти.

Шу туфайли ҳам коллектив меҳнати натижаси баракали бўляпти. Ўтган саккиз ойлик давлат плани ошириб бажарилди. Айниқса, меҳнат унумдорлигини кўтаришда дуруст кўрсаткичга эришилди. У пландагига нисбатан 1,7 процент ортди. Маҳсулот реализация қилиш топшириғи эса салкам икки процент зиёдаси билан адо этилди. Энг муҳими колхозлар ва совхозларнинг барча буюртмалари вақтида тайёрлаб берилди.

Корхона коллективи эришаётган бу ютуқларда Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллиги шарафига авж олиб кетган мусобақа пешқадамларининг хизматлари катта бўлмоқда. Ўз касбини пухта эгаллаган, бутун маҳорат ва тажрибасини сарфлаб ишлаётган бу илғорлар топшириқларни бир ярим баравар ва ундан ҳам ошириб адо этмоқдалар П. Лисуточкин, Э. Кучеров, А. Шестаков, В. Зазулин каби мураббий ишчилар корхона коллективининг фахри бўлиб қолишган. Улар ўзларининг бой иш тажрибаларини ёш касбдошларига қунт билан ўргатмоқдалар ва корхонада илғорлар сафининг кенгайишига ёрдам бермоқдалар. Қўлларидан чиқаётган деталлар биринчи кўрсатишдаёқ қабул қилинмоқда.

Пешқадам корхона коллективи шу кунларда ҳам зўр ғайрат-шижоат билан фидокорона меҳнат қилмоқда. Ишчилар қўлга киритилган ютуқларни янада мустаҳкамлаш ва қутлуғ юбилейни муносиб кутиб олиш учун ўзаро беллашувни тобора қизитмоқдалар.

Ғ. УМАРОВ.

МАРРА ЭГАЛЛАНМОҚДА

Областимизнинг энг кенжа шаҳри Наримоновдаги саноат корхоналари коллективлари ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йилида анча самарали ишламоқдалар. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан бошланган ҳаракатнинг оммавий тус олганлиги бунда катта роль ўйнамоқда. Ҳар бир ишлаб чиқариш коллективи шаҳар меҳнаткашларининг ютуқларига муносиб ҳисса қўшиш учун астойдил курашаётганлиги шаҳар бўйича давлат планларининг тўла ва ошириб бажарилишини таъминлаётир.

Наримоновликларнинг шу йилнинг ўтган саккиз ойида қўшимча буюртмачиларга етказиб берган турли-туман саноат маҳсулотлари миқдори белгиланганига нисбатан 3,6 процент кўп бўлди. Ишлаб чиқариш ҳажми эса ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан етти процент ортди. Йил бошидан бери қўшимча реализация қилинган маҳсулот салкам 350 минг сўмликни ташкил этди.

Шаҳар саноатчилари ўз фаолиятларини бошқа техник-иқтисодий кўрсаткичларини ҳам анча оширдилар. Айниқса, меҳнат унумдорлигини юксалтиришда яхши натижага эришилмоқда. Шаҳар меҳнаткашлари бу йил унумдорликни пландагидан ташқари бир процент ошириш юзасидан аҳдларини бир неча баравар зиёдаси билан бажармоқдалар. Шу йилнинг ўтган саккиз ойида бу муҳим кўрсаткич 105,8 процентга етди, шунингдек маҳсулот таннархини камайтиришда ҳам яхши натижалар қўлга киритилмоқда. Фақат шу ҳисобдан йил бошидан бери 616 минг сўмлик давлат маблағи иқтисод қилинди.

Кенжа шаҳар меҳнаткашлари шу кунларда ҳам суръатга суръат қўшиб ишламоқдалар. М. МАҲМУДОВ.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигига қарашли кўз хасталикларини даволаш лабораториясида бирикмали линзадан кенг фойдаланилмоқда. Суратларда: лабораториянинг катта инженери Шоира Маҳмудова (юқорида) бирикмали линзани тайёрлаш жараёнида; инженер Рустам Муродов (пастда) линза билан бемор кўзини даволамоқда.

Р. Нуриддинов фотоси. (ЎзТАГ).

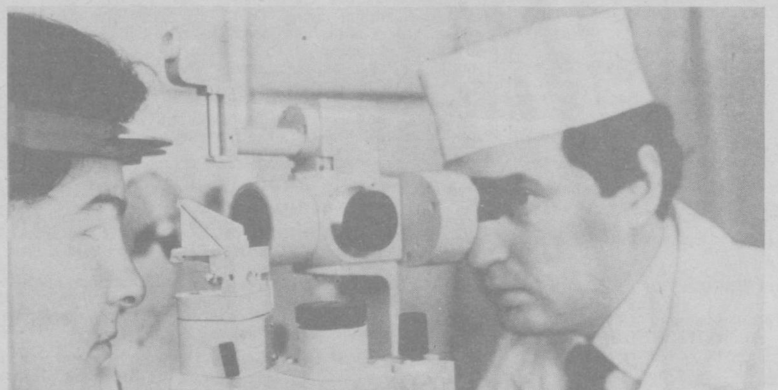

УНУМДОРЛИК ОШМОҚДА

«Жонажон республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 60 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб оламиз!» — йил бошидан буён шундай шиор асосида фидокорона меҳнат қилаётган Тошкент чарм-галантерея ва спорт буюмлари ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчи-хизматчилари қувончли натижаларни қўлга киритмоқдалар.

Республика юбилейи шарафига зарбдор 60 ҳафталик қизгин давом этмоқда. Унда фаол иштирок этаётган кўплаб ишлаб чиқариш пешқадамлари меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннархини арзонлаштиришга ҳисса қўшишда ҳаммага ибрат бўлишяпти. Фотима Яхёева, Соня Дашкина, Валентина Комарова, Содиқ Ҳакимов ва Абдусамад Обидов сингари кўплаб беш йиллик гвардиячилари шундай ишчилар қаторидан ўрин олишган. Улар айни кунларда келаси беш йилликнинг турли йиллари ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар. Шундай илғорларнинг фидокорона меҳнатлари натижасида бирлашмада ойлик планлар ортиғи билан адо этилаяпти.

Корхонада ўтган саккиз ойлик яхши якунланди. Барча бўлим ва потокларда белгиланган топшириқлар муваффақиятли бажарилди. Илғор тажрибалардан кенг фойдаланиш, ўзаро меҳнат беллашувларининг авж олдирилиши эвазига меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 3 процентга ортди. Маҳсулот таннархини 0,5 процентга арзонлаштирилиши эса ўнларча минг сўмлик маблағ тежаб қолиш имконини берди.

М. АЛИҚУЛОВА.

СЎРАГАН ЭДИНГИЗ

ИШНИ ЕНГИЛЛАШТИРУВЧИ «МИЯ»

Ҳурматли редакция! Кейинги йилларда баъзи журналларда «Электрон мия» деган сўзларни учратадиган бўлиб қолдик. Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Ф. СОБИРЖОНОВА,
ўқувчи, Тошкент районн.

ТУРМУШГА тобора кўпроқ техника тадбиқ этилиб, инсон меҳнатини осонлаштирмоқда. Телескоп одамнинг кўзини ўткирлаштирди, микроскоп эса кўришни янада мукаммаллаштирди, телефон ва радиолар бўлса, узоқни яқин қилди. Ҳозирги замон техника воситалари ерда юришга, сувда сузишга ва ҳавода учишга ёрдам берадиган бўлди, узоқдан бошқариш эса одамзод қўлини чўзди.

Одам мускулларининг жуда озгина кучига қараганда неча миллион марта ортиқ бўлган механик кучларни — бульдозер, трактор, кўтарма кран, коинотни забт этиш учун кемалар ва бошқаларни кишилар ўз мақсади учун ишлатиб келмоқдалар. Натижада одамларнинг қўллари ўша кучлар ёрдамида жуда катта ишларни бажармоқда. Жамият бахт-саодати йўлида меҳнат қилиш ҳар бир кишининг муқаддас бурчидир. Буларнинг ҳаммасини ҳисобга олиб эндиликда вазиятни анализ қиладиган табиий система ва уни назорат қиладиган мия билан бир қаторда одамнинг шу йўлдаги уринишларини кенгайтиришга имконият берадиган сунъий система — электрон мия вужудга келди. Электрон ҳисоблаш машинаси одамнинг янги дастёри бўлиб қолди. Бу «ақлли» машиналар станоқ ва заводларни бошқариш, поездларнинг қатнаш жадвалини тузиш, бир тилдан иккинчи тилга таржима қилиш, об-ҳавони олдиндан айтиш ва ҳатто куй ёзиш каби ажойиб ишларни бажармоқда.

Шахмат бутун инсоният ақл заковатининг мевасидир. Ўз замонасининг улуғ зотлари шахмат ҳақида кўпгина ажойиб фикрлар айтганлар. Чунончи, В. И. Ленин: «Ақлнинг ажойиб гимнастикаси», Фирдавсий: «Кураш», Низомий: «Жанг майдони», Навоий: «Олижаноб баҳс», Лев Толстой: «Ҳордиқ чиқариш», «Ақлни пешлаш воситаси» деб атаганлар.

1967 йилда СССР ва АҚШ электрон ҳисоблаш машиналари шахмат ўйнадилар ва 3:1 ҳисоби билан бизнинг машиналар ғолиб чиқди. 1974 йил 5 августида 8 давлатнинг 12 та ҳисоблаш машиналари шахмат ўйинини бошладилар. Турнир охирида совет электрон ҳисоблаш машинаси «Каисса» шахмат ўйновчи электрон ҳисоблаш машиналари орасида чемпион бўлди.

Биз космосни забт этиш асридек янги аср бошланганлиги шоҳидимиз. Дунёда биринчи бўлиб космосга чиққан совет фазогири Ю. А. Гагарин «Восток» йўлдош кемасида ер теварагида зўр муваффақият билан учиб ўтганлиги космосни ўзлаштиришдаги ғалабаларимизнинг чўққиси бўлди. Совет кишилари янги асрни бошлаб бердилар. Бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас эди. Чунки инсониятнинг янги даври — коммунистик жамият даври, ақл-идрокнинг жуда ҳам яйраб-яшнаш даврига бизнинг мамлакатимиз асос солди. Дастлабки сунъий йўлдошлар ва космик ракеталарни барпо этишда, шунингдек, уларнинг орбиталарини ҳисоблаб чиқишда ҳисоб техникаси катта роль ўйнайди.

Шундай қилиб, ракеталар ҳам, сунъий йўлдошлар ҳам, улардаги аппаратлар ҳам металлнинг ўзгинаси эмас, балки математик формулалар ва тенгламалар ёрдамида ҳисоблаш натижасида ясалган деталлардан иборатдир.

Сунъий йўлдошларни ва ракеталарни учириш ҳисоблари ниҳоятда аниқ бўлиши учун электрон ҳисоблаш машиналари кўп меҳнат қилди. Яқиндагина машҳур совет олими Амбарцумян шундай деди: «Ҳозирги замон автоматика-электрон ҳисоб машиналари асос эътибори билан шундай аппаратларни ясашга имкон берадики, бу аппаратлар ўлчаш билан кифояланибгина қолмай, қайси ўлчамларни бажариш ва натижасига қараб уларни қандай жойлаштириш масаласини ҳам одам иштирокисиз оқилона ҳал эта олади».

Ҳозир фан ва техниканинг катта одимлари, тинчлик атомининг мўъжизалари, фазовий жасоратларнинг миқёслари, қўйингчи халқ хўжалигининг барқ уриб ўсаётган ҳамма тармоқлари математиканинг истиқболлари ва имкониятларини янада кенгайтириб юборди.

Р. ОҚИЛОВ,
ЎзССР халқ маорифи аълочиси.

УМРНИНГ БЕТАКРОР ФАСЛИ

Абдумуталнинг бундай қараганда бошқалардан фарқи йўқдек кўринади. Ўрта бўйли, оддийгина йигит. Лекин юришлари шиддаткор, ҳамиша ниманидир ўйлаб, доимо қаёққадир шошилиб турганини кўрасиз. Табиатидаги жонсараклик, куйдипишдилик унга кимдан ўтган экан, деб ўйлайсиз. Эҳтимол оиладагилар ҳам шундай бўлишгандир.

Отаси марҳум Шербой Қўлбоевнинг суяги меҳнатда қотган эди. Онаси Роила Қўлбоева ҳам кўп йиллар Коммунистик районидаги «Ўзбекистон» колхозида пахта ўстирди. Ҳозир пенсияда. Акаси Абдулла Тошкент тўқимачилик комбинатида мастер ёрдамчиси. Оила аъзолари умр бўйи меҳнатни қадрлашган. Абдумуталнн ҳам эзгулик йўлида ҳалол ишлашга, обрў-эътибор топишга даъват этишган.

Абдумутал Қўлбоев Янгибозордаги 66-ўрта мактабни тамомлаб, тўғри акаси ёнига, Тошкент тўқимачилик комбинатига йўл олди. Шу йили уни пахта тараш цехига ишга қабул қилишди. Уч ой ўтар-ўтмас ёшлар Абдумуталнн цех комсомол ташкилоти секретарлигига сайлашди. Армия сафида ҳам у активликни қўлдан бермади. Кичик сержантлик мактабида ўқишни тамомлаб, бўлим командири, взвод командирининг ўринбосари бўлиб хизмат қилди. Шу ерда КПСС аъзолигига кандидат бўлди. Ташкилотчилиги, аъло хизматлари учун ВЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий нишони билан тақдирланди.

Абдумутал армия сафидан яна тўғри тўқимачилик комбинатига ишга қайтди. Ип йигириш цехининг мастер ёрдамчиси бўлиб ишлай бошлади. Кўп ўтмай комбинат партия комитети унга Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтида ўқиш учун йўлланма берди.

Ҳозир студентлик йилларининг сўнгги дамлари ўтиб бормоқда. Абдумутал бугун механика-технология факультетининг бешинчи курс талабаси. Пахта ва химиявий толалар йигириш ихтисослигини эгалламоқда. Унинг институтдаги ташкилотчилигига, ўқишдаги ғайратига ҳамма қойил. Учинчи курсдан бошлаб Ленин стипендиати, ҳар йили меҳнат семестрини зарбдор объектларда ўтказмоқда. Дастлаб у салкам 100 йигит-қизга бош бўлиб, Владимир шаҳрида меҳнат қилди. Иккита турар-жой, болалар боғчаси, автобаза қурилишида қатнашди. Дўстлари билан 150 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажарди. Бу ерда ҳам у ВЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиғи ва нишони билан тақдирланди.

1984 йил ёзида Абдумутал 57 нафар студент билан Иваново областига йўл олди. Улар «Ивтэцстрой» қурилиш бошқармаси ихтиёрида меҳнат қилишди. Қисқа вақт ичида салкам 100 минг сўмлик капитал маблағни ўзлаштиришди. Бу йилги меҳнат семестрида Абдумутал Қўлбоев «Дружба» отрядига командирлик қилди. Комил Исҳоқов, Улуғбек Маъмуров, Наргиза Эминова, Клара Ашурметова каби серғайрат студентлар унга мададкор бўлишди.

Отряд жангчилари участкалараро мусобақада актив қатнашиб, совринли ўринни эгалладилар. Меҳнатдан сўнг улар Ивановонинг тарихий жойларини кўздан кечирдилар, меҳнат коллективларида концертлар қўйиб бердилар, Мана, ҳозир Абдумутал яна аудиторияда.

Ёшлик — умрнинг бетакрор фасли, деб бежиз айтишмайди. Шу фаслда ўқиш, ўрганиш, жамият учун фойдали инсон бўлиб етишиш керак. Абдумутал шуни ўйлаб, ўз устида яна ҳам қаттиқроқ ишлайди, изланади, курашади.

Н. ОЧИЛОВА.

60

ИСТИҚБОЛНИНГ ОЙДИН ЙЎЛИ

ХОТИН - ҚИЗЛАРНИНГ озодликка чиқарилиши, уларнинг чинакамига тенг ҳуқуқлилигининг таъминланиши ўтган 60 йил мобайнида Совет Ўзбекистонида қўлга киритилган энг катта социал ютуқлардан биридир. Маълумки, Улуғ Октябрь социалистик революциясига қадар бутун Ўрта Осиёда бўлгани каби ўлкамизда ҳам хотин-қизлар икки тарафлама зулм— феодал ва мустамлака зулми остига яшардилар. Уларнинг фаолияти фақат уй-рўзғор ишлари билан чегараланарди. Бундан ташқари шариат қонун-қоидалари эркакларнинг аёллар устидан ҳукмронлик қилишига йўл очиб берганди. Аёлларимиз паранжи ва чачвон тутқунлигида эдилар.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси тарихда илк бор хотин-қизларнинг чинакамига тенг ҳуқуқлилигини таъминлаш учун имконият яратди. Совет ҳокимияти қабул қилган биринчи декретлардаёқ уларга эркаклар билан баб-баравар иш ҳақи тўланиши белгилаб қўйилган эди. Айни пайтда оналик ва болаликни муҳофаза қилишга катта эътибор берилди. Хотин-қизларнинг ҳокимият органларига сайлаш ва сайланиш ҳуқуқлари қонун билан гарантияланди.

Туркистон республикасида эса Шарқ хотин-қизларининг асрлар давомида қулликда яшаганлигини ҳисобга олиниб, алоҳида қонунлар қабул қилинарди. Масалан, Туркистон Марказий Ижроия Комитетининг 1921 йил 14 июлдаги Декретига биноан қалин бериш бекор қилинди ҳамда қизлар учун никоҳ ёши энг камида 16 ёш, деб белгиланди.

Ўлка Коммунистик партияси хотин-қизлар масаласини ҳал қилиш учун сабот билан кураш олиб борарди. Маҳаллий аёлларнинг ўзлари ҳам ўз тақдирларини ҳал қилишда фаол иштирок этдилар. Хотин-қизлар ҳаракатининг таниқли арбоби Клара Цеткин ўша даврда шундай деб ёзган эди: «Қизил Октябрь Шарқ хотин-қизлари қалбида ҳурлик ва тенг ҳуқуқлиликка бўлган шундай оташин алангани ёқдики, энди уни ҳеч нарса билан ўчириб бўлмайди».

1919 йил июнида Туркистон Компартияси Марказий Комитети ҳузурида ишчи ва деҳқон хотин-қизлар бўлими ташкил этилди. Унга Тошкентдаги инқилобнинг фаол иштирокчиси, коммунист И. И. Финкельштейн раҳбарлик қилди. Хотин-қизлар бўлимлари қисқа вақт ичида аёллар оммаси ўртасида партия сиёсатининг фаол ташвиқотчиларига айландилар. Улар хотин-қизларни озодликка чиқариш учун жуда катта, кўп қиррали иш олиб борар эдилар. Бу соҳадаги дастлабки муваффақиятларга Туркистон хотин-қизларининг 1920 йил май ойида Тошкентда бўлиб ўтган I съездида юқори баҳо берилди. Съездда партия комитетлари ҳузурида 45 та область, уезд-шаҳар ва қўмита хотин-қиз бўлимлари ташкил этилганлиги мамнуният билан таъкидланди. Туркистон Компартияси Марказий Комитетининг съездга йўллаган табригида шундай дейилган эди: «Ҳеч ким паранжи ёпинган аёл, ҳозиргача қул бўлган аёл фақат оилавий масалаларни муҳокама қилиш учун эмас, балки давлат ҳаёти масалаларини муҳокама қилиш учун тўпланишганлиги тўғрисида тарихда мисоллар бўлган, деб айта олмайди. Бу масалаларни ҳал қилиш ғоят улкан аҳамиятга эгадир ва бутун давлат ҳаётига таъсир кўрсатади. Бизнинг партиямиз сизнинг биринчи одимларингиз янги турмуш қурилишида улкан самаралар беради деб ҳисоблайди».

Бу самаралар съезддан сўнгги дастлабки йиллардаёқ намоён бўлди. 1922 йилнинг ўзида хотин-қизлар рабфакида 24 ўзбек ва қирғиз аёллари ўқирди. 6 ўзбек қизи эса Москвадаги Шарқ меҳнаткашларининг коммунистик университетида таълим оларди. Кўпгина маҳаллий аёллар маориф институтларида ўқишарди. «Туркестанская правда» газетасининг 1923 йил 8 март сонида хабар қилинишига кўра, маориф институтини тугаллаган икки ўзбек қиз билимларини ошириш учун Германияга жўнаб кетишган. Бу ўша вақт учун ғоят улкан аҳамиятга эга бўлганлигини англаш қийин эмас.

Ўзбекистон ССРнинг ташкил этилиши хотин-қизларни озодликка чиқариш учун янада қатъият билан кураш олиб бориш имкониятларини кенгайтирди. Шаҳар ва қишлоқлардаги аёллар ўртасида олиб борилиши лозим бўлган ишлар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг 1925 йил февраль ойида бўлиб ўтган I съездида кўрсатиб берилди. Съездда қабул қилинган резолюцияда хотин-қизларни партия, Советлар, кооперативлар ишларига жалб этиш, малакасини ошириш, улар ўртасида маданий-оқартув ишларини кучайтириш, хотин-қизлар клублари шахобчаларини кенгайтириш зарурлиги таъкидланган эди. Бундай клублар аёллар паранжиларини олиб, бир-бирлари билан мулоқот қиладиган, хат-саводга ўрганадиган, суҳбатлар тинглайдиган дастлабки маданий ўчоқлар эди. Коммунистик партиянинг таниқли арбоби М. И. Калинин Тошкентдаги хотин-қизлар клубида бўлиб, унинг фаолиятига жуда юқори баҳо берган эди: «...Бу жуда улкан ишдир. Бу чинакамига маданиятни кўтариш демакдир».

Туб миллатли хотин-қизларни социалистик ишлаб чиқаришга жалб этишда партия томонидан эски тузумга қарши ҳужум қилиш тўғрисида қабул қилинган қарор алоҳида муҳим роль ўйнади. «Ҳужум» кампанияси даврида бутун республика бўйлаб хотин-қизларнинг оммавий митинг ва йиғилишлари бўлиб ўтди. Уларда минглаб ўзбек аёллари паранжиларини ташладилар. Бу билан улар қора ўтмиш билан узил-кесил алоқаларини узганликларини, Ўзбекистонда рўй бераётган иқтисодий, ижтимоий-сиёсий ва маданий ўзгартишларнинг фаол қатнашчилари сафига қўшилаётганликларини ифода этдилар. Бу муҳим кампанияни ўтказишда Ўзбекистон партия ва ҳукуматининг таниқли арбоблари А. Икромов, Ф. Хўжаев, Й. Охунбобоев ва бошқалар иштирок этдилар. Бу ишда партияга хотин-қизлар бўлимларининг таниқли ходимлари Л. А. Отмар-Штейн, Е. А. Росс, Е. В. Рачинская, О. В. Лисова, Л. Дворкина, Л. И. Шумилова, ўзбек аёлларидан С. Холдорова, Х. Тиллахонова, Ш. Ғойибжонова, Т. Иброҳимова, Т. Рустамбекова, М. Шомансурова ва бошқалар яқиндан ёрдам бердилар.

«Ҳужум» давом этган йилларда хотин-қизлар саводсизлигини тугаллаш учун кўп иш қилинди. 1927 йилнинг ўзида 5000 ўзбек аёли саводсизликни тугаллаш мактабларида ўқирди. Шу даврда 300 ўзбек хотин-қизи ўқитувчилик қиларди. Улардан яна 700 нафари педагогика ўқув юртларида таълим оларди.

Ўзбек хотин-қизлари озодликка чиқиш учун қурбонлар ҳам бердилар. Лекин уларнинг янги ҳаётга интилишларига энди ҳеч ким ғов бўла олмасди. Ўзбек аёллари саноат корхоналари, коллектив хўжаликларда эркаклар билан ёнма-ён меҳнат қила бошлашди. 1929—1930 йилларда фақат Ўзбекистоннинг ипакчилик саноатида 3122 аёл меҳнат қиларди. Биринчи беш йиллик охирига келиб эса 861200 аёл колхозлар аъзолари бўлишди. Бу қишлоқлардаги хотин-қизларнинг 75 процентдан кўпроғини ташкил этар эди. Ўзбекистонда медицина ва мактабгача тарбия болалар муассасалари кенг тармоғининг ташкил этилиши ҳам хотин-қизларни халқ хўжалигига жалб этишда муҳим роль ўйнади.

1936 йил декабрида қабул қилинган СССР Конституцияси хотин-қизларга хўжалик, маданий ва ижтимоий-сиёсий ҳаётнинг барча соҳаларида эркаклар билан баб-баравар ҳуқуқ берилишини гарантиялади. Бу даврга келиб Ўзбекистонда давлатни бошқаришнинг энг оғир участкаларига раҳбарлик қилишга, оммани ўз ортидан эргаштира олишга қодирликларини исботлаган хотин-қизларнинг ажойиб намояндалари етишиб чиққан эди. Улар орасида Ўзбекистон ССР Марказий Ижроия Комитети раисининг ўринбосари Ж. Обидова, 10 йил давомида Ўзбекистон ССР Марказий Ижроия Комитетининг аъзоси, сўнг СССР Марказий Ижроия Комитетининг аъзоси бўлган Т. Шодиева, таниқли олималар З. Умидова, С. Юсупова, Ҳ. Сулаймонова, М. Орифхонова, истеъдодли санъаткорлар С. Эшонтўраева, Ҳ. Носирова, М. Турғунбоева, Тамарахоним ва бошқалар бор эди.

Ўзбекистон хотин-қизлари Улуғ Ватан урушининг қаҳрамонона йилномасига ажойиб саҳифалар битганлар. Республикамиздан 6 минг аёл ҳаракатдаги армиялар сафида бўлди. Улардан З. Ғаниева, С. Шукурова, Р.

ОБЛАСТЬ МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ:

ДОВОН ОШДИЛАР

● ПИСКЕНТ. «Пискент» совхозининг 7-бўлимидаги Усмон Тўрақулов бошчилик қилаётган 2-бригада пахтакорлари дастлабки довондан ошдилар. Улар 88 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 27 центнердан жами 238 тонна «оқ олтин» йиғиштириб олиб, йиллик пахта тайёрлаш планини бажаришди. Бу ҳосилнинг 165 тоннасини бригада механизаторлари Қодир Ғаффоров ва Шуҳрат Алимовлар ўз агрегатлари ёрдамида териб бердилар. Чевар теримчилар Муяссар Ғаффорова ва Ҳилола Ҳамроева эса ҳозиргача 3,5—4 тоннадан пахта териб барчага ибрат бўлишди. Коллектив аъзолари ҳосилдорликни 40 центнерга етказиш учун курашяптилар.

● ШУ РАЙОНДАГИ Свердлов номли колхозда меҳнат қилаётган 25-ўрта мактабнинг ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадаси ёш пахтакорлари ҳам 30 гектар майдондан 90 тонна пахта йиғиштириб олиб ғалаба рапортига имзо чекдилар. Ўқувчи пахтакорлардан Шахзода Ортиқова, Замира Азаматова, Рафиқ Ўринов, Нодир Абдусатторовлар кунига 70—80 килограммдан пахта териб бу ютуққа салмоқли ҳисса қўшдилар. Ёш пахтакорлар ҳосилдорликни 45 центнерга етказишга аҳд қилдилар.

ЯНГИ МАРРА 65 ЦЕНТНЕР

● ЧИНОЗ. Навоий номли колхознинг моҳир пахтакори Ўринбой Акрамов етакчилик қилаётган бригада меҳнаткашлари ҳам йиллик планни уддаладилар. Ҳозиргача 92 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан ошириб «оқ олтин» йиғиштириб олинди. Йиллик планнинг барвақт бажарилишига Мўминжон Мавлонов, Нуриддин Араббоев сингари «пўлат от» суворийлари катта ҳисса қўшдилар. Бригада пахтакорлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 60 йиллик юбилейи шарафига ҳосилдорликни 65 центнерга етказишмоқчи.

ҚАҲРАМОННИНГ ҚАҲРАМОНЛИГИ

● БЎКА. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, пахта устаси Саодат Гулаҳмедова бошчилик қилаётган бригада пахтакорлари Ҳамза номли колхозда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш халқ хўжалик планини бажардилар. 62 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 34 центнердан юқори сифатли пахта йиғиштириб олиниб, қабул пунктларига етказиб берилди. Шуниси диққатга сазоворки, бу ерда етиштирилган ҳосилнинг асосий қисми машиналар ёрдамида териб олинди. Механизаторлар Эшмуҳаммад Аширматов ва Темир Ризаевларнинг ҳозиргача терган пахталари 80 тоннадан ошиб кетди. Бу коллектив аъзолари республикамизнинг 60 йиллик тўйини 60 центнерлик марра билан кутиб олишмоқчи.

ЧЎЛҚУВАРЛАР, ОФАРИН

● БЕКОБОД. «Ленинград» совхозининг Шокир Аҳмедов бошқараётган 4-бўлими пахтакорлари йиғим-теримни ҳар томонлама уюшқоқлик билан олиб боришяпти. Шунинг учун ҳам улар йиллик планни барвақт уддаладилар. 330 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 22 центнер ўрнига 23 центнердан пахта йиғиштириб олинди. Йиллик план биринчи теримнинг ўзидаёқ бажарилди. Эндиликда зиммага олинган 35 центнерлик мажбуриятни 15 октябрга бажариш учун қизғин кураш боряпти.

БАЙРОҚ МУБОРАК

● ШУ РАЙОНДАГИ Дзержинский номли колхозда участкалар, бригадалар, механизаторлар ўртасида ўзаро социалистик мусобақа кенг йўлга қўйилган. Бу йиғим-терим суръатини ошириш билан биргаликда иш сифатини юқори бўлишини таъминлаётир. Сўнгги беш кунлик якуни бўйича Зикир Хўжабеков бошлиқ 2-участка деҳқонлари ғолиб чиқишди. Бу участкада беш кунда йиллик планнинг 21,87 проценти миқдорида пахта тайёрланди. Бригадалар ўртасидаги мусобақада эса Турдиқул Мусурмонқулов бошлиқ бригада карвонбошилик қиляпти. Бу ерда сўнгги беш кунда пахта тайёрлаш 29,84 процент ўсди.

Чорва қишловига тайёргарлик «Тошкент ҳақиқати» назоратида

ЯЙЛОВЛАРДА ЯНГРАР КУЙ, ҚЎШИҚ

РАЙОНИМИЗ маданият уйида ташкил этилган «Ҳосил» халқ мақомчилар ансамбли бугунги кунда иттифоққа танилди. Коллектив репертуаридан ўрин олган қўшиқлар, куйларнинг аксарияти халқ оғзаки ижоди намуналаридан бўлганлиги ва улар кўпроқ Ватанга муҳаббат, меҳнатсерварлик, одамларга меҳр, садоқат руҳи билан суғорилганлиги учун агитбригадалар кўригида муносиб баҳоланди.

Бадиий ҳаваскорлар томонидан тайёрланган «Биз меҳнатни шарафлаймиз» программаси учун эса ансамблимиз шу йили август ойида Москвага таклиф қилинди ва Халқ хўжалик ютуқлари кўргазмасида тўрт кун давомида концерт кўрсатдик.

Ана шу программамизда чорвадорларга бағишланган қўшиқлар ҳам анчагина. Бу куй ва ашулалар коллективимизнинг кўп йиллардан буён чўпонларга, ферма ходимларига маданий хизмат кўрсатиши жараёнида тўпланган тароналардир.

Биз Охунбобоев номли қўйчилик совхозининг Келес массивидаги отарларида кўп бора концерт берганмиз. Бу ерда жон-дилдан меҳнат қилаётган Бийболам Адеев, Бешберген Абдураҳмонов, Раҳим Жонқўзиев, Ўринбой Галдибоевларнинг шижоати, айниқса оғир қиш мавсумларидаги фидокорликларидан руҳланганмиз. Массивдаги чорвадорларга йил бўйи хизмат кўрсатиш учун ансамблимизда тўртта группа ташкил этилган. Йўлдошали Ҳикматуллаев, Воҳид Қосимов, Эргаш Қодиров, Маъруф Ҳикматуллаев каби санъаткорлар бошчилигидаги бу группалар белгиланган график асосида навбатма-навбат чўл отарларига йўл олаверадилар.

Чорвадорлар билан ҳамкорлик репертуаримизни бойитишга ёрдам бермоқда. Хусусан, кейинги йиллар ичида қишловда массивга хизмат кўрсатаётган Муаттар Ёқубжонова, Нуъмон Камоловлар раҳбарлигидаги автоклублар бадиий ҳаваскорлари ижодидан фақат меҳнат мавзуидаги қўшиқлар эмас, балки чўпон болалари, чорвадор-бекаларга бағишланган қўшиқлар ҳам ўрин олдики, бундан чўл баҳодирлари беҳад мамнун бўлишмоқда.

Олис яйловларга тез-тез бориб хизмат кўрсатишда хушовоз хонандалар З. Сайдаметова, С. Сайдалиев, раққосалардан Х. Холиқова, Д. Аллаберганова, музикачилардан Т. Тўраев, Б. Аҳмедов, А. Мусаевлар ҳиссаси катта бўлмоқда.

Ёш санъаткорларимиз биргина бу совхозда эмас, районимизнинг «Бўзсув», Калинин номли колхозларида, «Қорасув», «Рассвет» совхози чорвадорлари ҳузурида ҳам бир неча бор концертлар кўрсатишди.

Ҳар йилгидек бу йил ҳам қишлов чорвадорлар учун имтиҳон мавсуми ҳисобланади. Ана шу кампанияга биз ҳам ҳозирлик кўриб қўйганмиз. Автоклублар, махсус концерт бригадалари ферма ва яйловлар миришкорларини концертлар, лекция ва суҳбатлар билан хушнуд этадилар. Бу йилги қишлов программамизда радиогазетадан ҳам фойдаланиш кўзда тутилган. Бунда чорвадорларни қизиқтирган масалалар юзасидан мутасадди ташкилотлар раҳбарларининг жавоблари, олимларнинг қишки кампания муносабати билан суҳбатларига кенг ўрин берилади.

Ҳ. ҲАМИДУЛЛАЕВ.
Калинин район маданият уйининг директори.

ЁШЛАР ЎРНАК БЎЛМОҚДАЛАР

«Октябрь 40 йиллиги» колхози маккажўхорикорлари Бўка районида биринчилардан бўлиб юбилей йили социалистик мажбуриятини ортиғи билан адо этдилар. Мавжуд 40 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 60 центнердан ҳосил олиниб, 240 тонна дон тайёрланди. Шундан 55 тоннаси давлатга сотилди.

Айни кунларда хўжаликда силос бостириш ишлари қизғин давом этмоқда.

— Ҳозиргача қишлов учун жамғарган озуқамиз 1500 тоннадан ошиб кетди, — дейди колхоз маккажўхорикорлик бригадаси бошлиғи Қуввват Рўзиев. — Дастлабки ҳисоб-китобга кўра гектаридан 450 центнердан кўк поя йиғиштириб олдик. Биз ялпи силос озуқаси миқдорини 3 минг тоннага етказиш учун курашяпмиз.

Силос бостириш ишларида бригаданинг Йўлдош Саидумаров, Турсун Раимов сингари комбайнчилари ва Сейди Саломов, Раим Очилов каби транспорт тракторги ҳайдовчиларининг ҳиссалари айниқса катта бўлаётир. Улар ўзаро мусобақа асосида иш юритиб, кунлик нормаларини 1,5—2 ҳисса қилиб бажармоқдалар.

Хўжаликда бошқа озуқа экинларидан ем-хашак жамғариш ишлари ҳам қизғин бормоқда. Мустафо Усеинов, Эшқуввват Саидов, Неъмат Гелдиев ва Иброҳим Мусдидинов сингари ёш механизаторлар бу борада кўпчиликка намуна кўрсатиб ишламоқдалар.

С. ХОЛБЕКОВ.

Терим илғорлари

СИЗ суратда кўриб турган бу кўпмингкилограммчи теримчилар (юқорида) Н. Эргашева, Д. Турдалиева Янгийўл районидаги Калинин номли колхозда пахта териб барчага ибрат бўлишмоқда.

А. АБАЛЯН фотолари.

5 МИНГ ТОННА ЖАМҒАРИЛАДИ

ТОШКЕНТ районидаги Навоий номли колхоз чорвадорлари ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йилида ҳар бош соғин сигирдан 4200 килограммдан сут соғиб олишга азму қарор қилганлар. Ҳозирга қадар ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 50 тонна кўп сут етиштирилди.

Колхоз меҳнаткашлари бу ютуқларни янада мустаҳкамлаш мақсадида айни кунларда қишлов учун мўл-кўл ва сифатли озуқа тайёрлаш учун ҳаракат қилмоқдалар. Илғорлар тажрибаси асосида иш юритиш, мавжуд техника кучидан унумли фойдаланиш эвазига шу кунга қадар табиий пичан, беда ва бошқа озуқа экинларидан 4 минг тоннадан зиёд ем-хашак тайёрлаб қўйилди.

Эндиликда асосий эътибор бу кўрсаткични 5 минг тоннага етказишга қаратилмоқда.

Т. ЖЎРАЕВ.

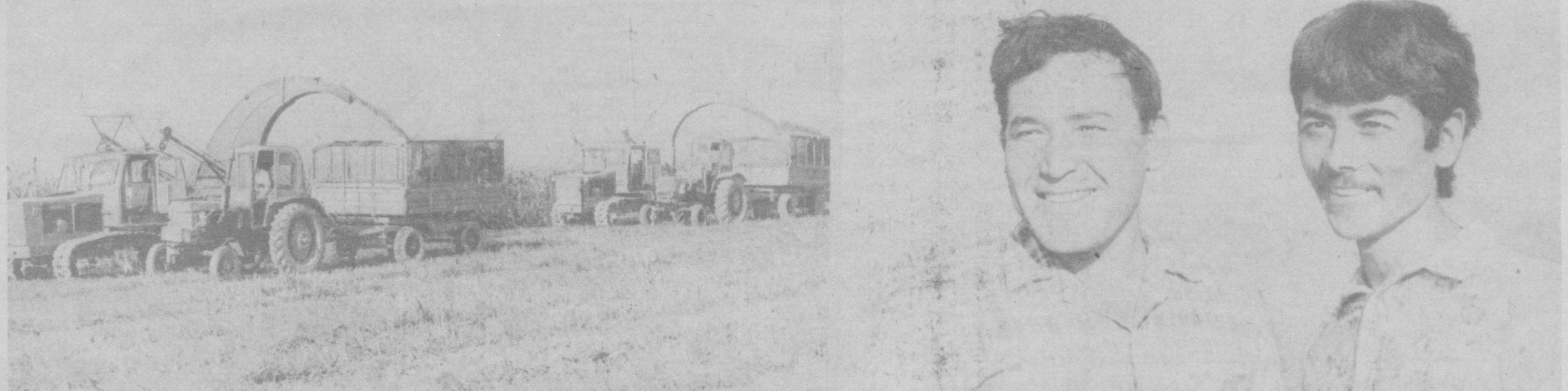

БЕКОБОД районидаги Дзержинский номли колхоз маккажўхорикорлари 60 гектар майдондан мўл-кўл силос ҳосили йиғиштириб олдилар.

Суратларда: маккажўхори ўрим-йиғимида механизаторлардан Усмон Эшматов (ўнгда) ва Комил Поччаумаровларнинг ҳиссалари катта бўлди; маккажўхоризорда сўнгги ўрим пайти.

М. ҚОРАБЕКОВ фотолари.

Алиева, Х. Усмонова, А. Қаландарова, М. Ашрапова ва бошқа ўнлаб хотин-қизлар жанг майдонларида мислсиз қаҳрамонликлар кўрсатдилар.

Ўзбек хотин-қизларининг фронт орқасидаги матонатлари ҳам қаҳрамонликнинг ёрқин намунасидир. Фақат Тошкентнинг ўзида урушнинг дастлабки йилларида саноат корхоналарида салкам 20 минг хотин-қиз меҳнат қиларди. Улар кунига 16—18 соатлаб дастгоҳлар олдида туриб, фронт учун қурол, ўқ-дори, бошқа зарур нарсаларни тайёрлашарди. Қишлоқ аёллари ҳам чексиз фидойилик кўрсатардилар. 1941 йилнинг сентябрь ойида республикамизда 16,5 минг аёл, 1942 йил охирига келиб 21 минг аёл тракторчилик касбини эгаллаб, фронтга кетган эркаклар ўрнини эгалладилар. Улар пахта, фронт учун зарур бўлган бошқа хомашё ва озиқ-овқат маҳсулотлари етиштириш учун курашнинг биринчи сафларида бўлдилар.

Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига тайёргарлик кўрилаётган ҳозирги пайтларда Ўзбекистон аёлларининг етим қолган болаларга оналик қилиб кўрсатган меҳрибонликларини яна бир бор ёдга олиш ўринлидир. Уруш даврида Ўзбекистонга эвакуация қилинган 200 минг бола келтирилди. Турли миллатга мансуб 16 болани асраб олган Баҳри Шомаҳмудова оиласининг гражданлик жасорати ҳаммага маълум ва машҳурдир. Бошқа кўпгина ўзбек оилалари ҳам қирғинли уруш туфайли ота-оналаридан айрилган болаларга чексиз меҳрибонлик кўрсатдилар.

1977 йилги СССР Конституцияси хотин-қизларнинг ривожланган социализм шароитидаги ҳуқуқларини қонун йўли билан мустаҳкамлади. Уларга берилган ҳуқуқлар анча кенгайди ва чуқурлашди. Масалан, СССР Конституциясида келажакда ёш болалари бўлган хотин-қизларнинг иш вақти аста-секин қисқартилиши кўзда тутилади.

КПССнинг хотин-қизларни ижтимоий ишлаб чиқаришга ҳамда ишлаб чиқаришни бошқаришга жалб этишга қаратилган сиёсати изчил амалга оширилмоқда. Ҳозирги пайтда Ўзбекистонда хотин-қизлар ишчи ва хизматчиларнинг 43 процентини, колхозчиларнинг ярмини ташкил этади.

Ривожланган социализм шароитида хотин-қизларнинг саноат ишлаб чиқаришидаги иштироки ортиб бормоқда. Ўзбекистонда 70-йилларнинг охирига келиб, саноатдаги хотин-қизлар сони 1,5 миллион кишига етди. Улар энергетика, машинасозлик, химия, тўқимачилик, асбобсозлик саноатида самарали меҳнат қилмоқдалар. Ишчилар синфининг машҳур намояндалари Б. Жўраева, К. Ёқуббоева, Д. Қулматова ва бошқа илғорларнинг номлари бутун республикамизга маълумдир. Хотин-қизлар қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга, Озиқ-овқат программасини амалга оширишга ҳам муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Хотин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий активлиги мислсиз ортганлигини алоҳида таъкидлаш керак. Шу йил март ойида бўлиб ўтган сайловларда СССР Олий Советига сайланган депутатларнинг учдан бир қисми хотин-қизлардир. Жаҳондаги бирорта капиталистик мамлакатда хотин-қизлар парламентда ана шундай кўламда ваколатга эга эмаслар. Масалан, энг «эркин дунё» деб ҳисобланадиган АҚШда қонун чиқарадиган олий органи составига атиги 16 та хотин-қиз, яъни конгрессменлар умумий сонининг 3 процентигина сайланган. Улар врачлар умумий сонининг бор-йўғи 7 процентини, фан ходимларининг 9 процентини ташкил қилади. Бу рақамларни изоҳлаб ўтиришнинг ҳожати бўлмаса керак.

Ўзбекистон хотин-қизлари ҳам фан ва санъатни, маданиятни юксалтиришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Улар маориф ходимларининг 56 процентини, маданият ходимларининг 57,6 процентини ташкил этади. Ўзбекистонда 13 мингга яқин хотин-қиз илмий ходим меҳнат қиляпти.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленумида хотин-қизларни раҳбарлик ишларига кўтаришга алоҳида эътибор берилди. Пленумда «партия комитетлари хотин-қизларни раҳбарлик ишларига дадил кўтаришлари, уларга кўпроқ ёрдам кўрсатишлари» лозимлиги таъкидланди.

60 йил мобайнида ўзбек аёлининг қиёфаси таниб бўлмас даражада ўзгарди. У оиланинг «ичкари»даги ҳуқуқсиз аъзосидан ўз тақдири учун фаол курашчига айланди. Ўзбекистон Коммунистик партиясининг хотин-қизлар тенг ҳуқуқлилигини таъминлаш учун олиб борган қаҳрамонона кураши партиянинг улкан ташкилотчилик кучидан ёрқин далолат беради.

Коммунистик партиямиз ва ҳукуматимизнинг доимий ғамхўрликлари ва диққат-эътиборлари туфайли Совет Ўзбекистонининг хотин-қизлари коммунизмнинг актив қурувчилари, илғор ишчилар ва моҳир деҳқонлар, давлат арбоблари, фан ва маданият намояндалари сафидан ўрин олдилар. Улар порлоқ иқбол, бахтли саодат соҳибасидирлар.

Д. АЛИМОВА,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси тарих институтининг илмий ходими, тарих фанлари кандидати.

ОБЛАСТЬ ХЎЖАЛИКЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 1 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Хўжаликлар	бажарилиши: жами	бажарилиши: шу жумладан машина терими	районлар
КОЛХОЗЛАР:			
1. Тимирязев номли	75,46	79,54	Бўка
2. Охунбобоев номли	74,23	90,75	Ўрта Чирчиқ
3. Фрунзе номли	69,31	72,14	Бўка
4. «Октябрь 40 йиллиги»	68,53	73,80	Бўка
5. «Победа»	64,75	69,83	Ғалаба
6. Энгельс номли	64,31	68,49	Ғалаба
7. «Политотдел»	59,61	68,31	Коммунистик
8. Свердлов номли	58,77	60,54	Ғалаба
9. «Заря коммунизма»	58,07	64,36	Ғалаба
10. «Қизил Октябрь»	56,78	34,18	Чиноз
11. «Ленинизм»	55,82	59,04	Оққўрғон
12. «Коммунизм»	51,99	55,65	Бўка
13. «Коммунизм»	51,74	36,63	Янгийўл
14. «Партия XIX съезди»	51,39	41,46	Бўка
15. Ҳамза номли	50,61	48,00	Бўка
16. К. Маркс номли	49,78	25,52	Чиноз
17. «Ленинский путь»	49,53	56,19	Коммунистик
18. «Коммунизм»	47,82	31,35	Оққўрғон
19. «Партия XX съезди»	47,12	32,87	Бўка
20. «Ленинград»	47,08	52,46	Ғалаба
21. Ленин номли	46,16	29,30	Бекобод
22. «Ўзбекистон»	46,12	50,09	Коммунистик
23. «Ленинизм»	46,07	38,45	Бўка
24. К. Маркс номли	45,31	34,73	Коммунистик
25. «Правда»	45,13	49,56	Коммунистик
26. Жамбул номли	44,96	39,71	Бўка
27. «Ленинобод»	44,80	33,68	Бўка
28. Ленин номли	44,53	49,31	Ғалаба
29. Навоий номли	44,44	63,03	Оққўрғон
30. Вотинцев номли	44,11	37,60	Оққўрғон
31. Свердлов номли	43,83	27,32	Пискент
32. Навоий номли	43,60	26,21	Чиноз
33. Икромов номли	42,30	35,53	Ўрта Чирчиқ
34. Киров номли	41,28	38,16	Ғалаба
35. Ильич номли	40,58	36,83	Бўка
36. Ленин номли	40,44	14,55	Янгийўл
37. «Ленин йўли»	40,02	31,69	Бўка
38. «Москва»	40,00	41,09	Ғалаба
39. Энгельс номли	39,66	19,00	Чиноз
40. Терешкова номли	39,45	39,08	Ўрта Чирчиқ
41. Ленин номли	39,41	48,17	Ўрта Чирчиқ
42. «Партия XXII съезди»	38,39	42,51	Ўрта Чирчиқ
43. Димитров номли	37,77	38,21	Ғалаба
43. Калинин номли	37,50	26,55	Пискент
45. «Октябрь 40 йиллиги»	37,49	12,14	Чиноз
46. Турсунқулов номли	37,19	14,97	Янгийўл
47. «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги»	36,23	18,17	Чиноз
48. «Партия XXII съезди»	36,19	23,93	Оққўрғон
40. Куйбишев номли	35,78	25,47	Оққўрғон
50. Ҳамза номли	35,56	37,27	Ғалаба
51. Ҳ. Олимжон номли	35,54	34,80	Оққўрғон
52. Дзержинский номли	35,52	25,79	Бекобод
53. К. Маркс номли	35,38	30,38	Бўка
54. «Ленинобод»	35,23	25,56	Оққўрғон
55. Охунбобоев номли	34,95	32,74	Оққўрғон
56. «Победа»	34,66	18,79	Бекобод
57. «Озод»	34,57	23,17	Оққўрғон
58. Тельман номли	34,38	24,21	Пискент
59. Охунбобоев номли	32,83	21,08	Пискент
60. «Интернационал»	32,81	25,33	Янгийўл
61. Охунбобоев номли	32,33	8,17	Чиноз
62. Навоий номли	31,99	18,20	Бекобод
63. «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги»	31,56	22,54	Пискент
64. Свердлов номли	30,82	32,22	Ўрта Чирчиқ
65. Ниёзов номли	30,63	9,06	Янгийўл
66. Куйбишев номли	30,40	34,37	Ўрта Чирчиқ
67. Киров номли	30,22	13,06	Чиноз
68. Калинин номли	30,14	16,45	Янгийўл
69. Свердлов номли	29,38	29,72	Коммунистик
70. «Ленин йўли»	29,18	1,10	Ўрта Чирчиқ
71. «Партия XXI съезди»	28,34	9,09	Янгийўл
72. «Москва»	28,13	10,95	Чиноз
73. «Октябрь»	27,53	17,06	Янгийўл
74. «Ленинизм»	26,87	14,08	Янгийўл
75. «Северний маяк»	26,40	31,08	Ўрта Чирчиқ
76. Ким Пен Хва номли	25,36	28,65	Ўрта Чирчиқ
77. Мичурин номли	25,07	25,57	Бўка
78. «Гулистон»	24,75	13,81	Пискент
79. «СССР 60 йиллиги»	24,27	22,35	Янгийўл
80. Ленин номли	22,81	9,38	Пискент
81. «Коммунизм»	22,02	8,85	Бекобод
82. К. Маркс номли	19,13	21,60	Ўрта Чирчиқ
83. Энгельс номли	16,94	19,96	Ўрта Чирчиқ
84. «Коммунизм»	11,78	9,58	Ўрта Чирчиқ
СОВХОЗЛАР:			
1. Колпакова номли	60,00	11,92	Бекобод
2. «Ленинград»	55,11	21,74	Бекобод
3. «Ўзбекистон ССР беш йиллиги»	50,75	47,91	Ғалаба
4. Бўка техникумининг ўқув хўжалиги	49,52	22,86	Бўка
5. «Коммунизм»	49,32	47,29	Ғалаба
6. Сегизбоев номли	47,57	55,14	Оққўрғон
7. «Оққўрғон»	45,14	50,35	Оққўрғон
8. «САМИС»	42,83	53,75	Янгийўл
9. «Партия XXIV съезди»	38,70	4,09	Чиноз
10. Мавлонов номли	29,69	20,37	Бекобод
11. «Партия XXV съезди»	29,21	16,09	Бекобод
12. «Пискент»	28,71	22,97	Пискент
13. Ойбек номли	26,07	17,14	Бекобод
14. «Авангард»	25,80	15,22	Бекобод
15. ТИИМСХ ўқув хўжалиги	25,50	10,84	Ўрта Чирчиқ
16. «Кўкорол»	22,23	17,43	Бўка
17. «Бўка»	22,15	21,73	Бўка
18. «Партия XXVI съезди»	22,07	14,33	Пискент
19. «Дальварзин»	20,38	4,45	Бекобод
20. «Кремль»	19,29	—	Бўка
21. Киров номли	15,33	6,99	Ғалаба

ДЕПУТАТНИНГ УЛУШИ

РАВШАН ЖАДГАРОВА — Киров номли колхозда оддий колхозчи. Лекин район Советининг депутати бўлиш — ўз ишини аъло даражада бажариш, одамлар тўғрисида ғамхўрлик қилиш, ҳар соҳада бошқаларга ўрнак кўрсатиш эканлигини яхши тушунади.

Депутатлик вазифаси Р. Жадгаровага катта масъулият юклади. У колхозда ишлашига қарамасдан ўн уч йилдирки, ипак қурти боқиб, ҳар қути қурт уруғидан 100 килограммдан ошириб ҳосил етиштириб келмоқда. Бундан ташқари, колхоз касаба союз ташкилоти ва халқ контроли группаси ишларида ҳам актив қатнашади. Дала, уй ишларидан ортиб, вақт топган пайт колхоздаги аёллар билан суҳбатлашиб туради. Керак бўлса, ёрдам кўрсатади.

— Мен 1972 йилдан буён район Советининг депутатиман. Кўпинча йўлларни тузаттириб бериш ҳақида наказлар тушади, — дейди у камтарлик билан. — Ўтган йиллар ичида қанча наказ тушган бўлса, деярли ҳаммаси бажарилди. Бригадамиз планининг ошириб бажарилишини асосий наказ деб биламан.

Йиғим-терим айни қизиган шу кунларда Р. Жадгарова ҳам далада ёз бўйи етиштирилган ҳосилни йиғиштириб олиш билан банд. У ишлаётган Т. Расулов бошлиқ бригада аъзоларининг қатъий аҳди республикамизнинг юбилей йили «оқ олтин» хирмонига муносиб улуш қўшишдир.

Ғ. УМАРОВ,
Ғалаба райони.

МАДАНИЯТ ХОДИМЛАРИ — ПАХТАКОРЛАРГА

МАДАДКОРЛАР

Чиноз район маданият уйининг коллективи пахта йиғим-терими авжга чиқаётган шу кунларда дала меҳнаткашларига маданий хизмат кўрсатишни ҳар томонлама кучайтиришга катта аҳамият бермоқда. Шу мақсадда 4 та агитбригада, битта кўчма кутубхона жойлаштирилган автобус ташкил этилди. Агитбригада аъзолари йиғим-терим бошлангандан буён 38 мавзуда суҳбат ва лекциялар ўтказдилар, 20 га яқин концерт кўрсатдилар. Хусусан, агитбригада аъзоларининг «Қизил Октябрь» колхозидаги Эркин Очилов бошлиқ ўқувчи-ёшлар ишлаб чиқариш бригадасида, К. Маркс номли колхознинг Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Турсунмурод Бобоёров, И. Охунбобоев номли колхознинг Мусо Сайфуллаев, «Москва» колхозининг М. Арслонов, «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозининг СССР Олий Советининг депутати Фикрет Сефершоев бошчилик қилаётган бригадалари дала шийпонларида ўтказган суҳбат ва лекциялари барчага манзур бўлди. Улар Ф. Сефершоев ва М. Сайфуллаев раҳбарлик қилаётган бригадалар пахтакорлари ҳузурида лекция ва суҳбатлар ўтказишдан ташқари «Биз — совет халқимиз» мавзуидаги интернационал дўстлик кечасида ҳам иштирок этдилар. Шунингдек, пахтакорлар район маданият уйининг «Гулдаста» ансамбли қатнашчилари ижросида дилрабо куй ва қўшиқлар тингладилар.

Агитбригадалар ишини график асосида ташкил этиш ва улар фаолиятини назорат қилиш мақсадида махсус штаб тузилди. Унга район маданият уйининг директори Абдунаби Орипов бошчилик қилмоқда.

— Шу кунгача штаб аъзоларининг ташаббуси билан хўжаликларнинг дала шийпонларида 48 та кўчма кутубхона ташкил этилди, — дейди А. Орипов. — Тағин 40 та ана шундай кутубхона ташкил қилиш планлаштирилиб қўйилди. Булардан ташқари штаб аъзолари хўжаликларнинг 17 та дала шийпонини кўргазмали агитация воситалари билан жиҳозлашга, 23 та «Жанговар варақа», «Чақмоқ» ҳамда «Меҳнат ва шуҳрат варақаси» чиқарилишига яқиндан ёрдам бердилар...

Районда пахта йиғим-терими кундан-кунга авж олаётган бир пайтда маданият ходимлари бутун куч ва имкониятларини пахтакорларнинг матонатли меҳнатига мададкор бўлишга сафарбар этмоқдалар.

Р. ҒАНИЕВ.

XXXX

Район ҳарбий комиссариати ёш йигитлар, уларни кузатувчи ота-оналар, аёллар билан гавжум. Кузатувчилар йиғи-сиғисини шўх куй, рақслар босиб кетади. Офицерлар кузатувчиларнинг саволларига лўнда ва аниқ жавоб беришиб, вазифаларини тез бажаришга шошилишади. Шу пайт иш билан комиссия хонасидан чиққан ҳарбий комиссар кителига жанговар нишонлар таққан йигит олдида тўхтаб деди:

— Рихсибоев, оёқ қалай?

— Кўриб турибсиз, отдайман.

— Дўстларингни кузатгани келдингми?

— Йўқ, ўртоқ подполковник, ўзим кетмоқчиман!

— Эсингни едингми, ярадор бўлиб келганингга бир ой бўлгани йўқ, аҳволинг маълум-ку?

— Дўхтирлар кўришсин, оёғимнинг яраси битиб кетган.

— Шошилма, йигитча, ҳали керак бўлиб қоласан.

— Йўқ, мен ҳозир керакман фронтга. Гитлернинг адабини тезроқ бериш керак. Қўлда қурол тута оладиган одамнинг ўрни фронтда.

Азимбой Рихсибоев қўймай комиссия ҳузурига кирди. Врачлар аввалига кўрикдан ўтказишмади.

— Барибир кетаман. Сталинград жангида қатнашмасам бўлмайди...

Комиссия уни рўйхатга киритишга мажбур бўлди. Азимбой уйга келиб укалари Салимбой, Раҳимбой, Неъматжон ва Суннатжонларни қаттиқ қучиб, пешоналаридан ўпаркан:

— Сизлар учун жанг қиламан, душманнинг аҳволини танг қиламиз, — деди.

Азимбойнинг нияти холис экан. Сталинград фронтига тушди. Уларни олиб борган

САФГА ОШИҚҚАН ЙИГИТ

эшелон ҳали тўхтамасидан «миссершмидт»лар ҳужум бошлашди. Бомба парчалари вагон тахталарини ёриб кирарди. Атроф тўс-тўполон.

Самолётлар қайтиб кетишгач, солдатлар вагонлардан пастга отилишди. Дарров қулай позицияларни эгаллашга киришишди. Зум ўтмай яна қайтиб иккинчи бор бояги самолётлар учиб келди. Ҳужумга ўтишди. Энди бомбалар вагонлар устига аниқ туша бошлади. Узун состав аланга ичида қолиб вагонлар қип-қизил чўғга айланди. Тўс-тўполон анчагача давом этди. Атроф қоронғулаша бошлади. Шу пайт Азимбойни командир йўқлаб қолди.

— Рихсибоев, сен илгари разведкада қатнашган экансан, тажрибанг бор, топшириқни бажаришга тайёрмисан?

— Буюринг, ўртоқ командир!

— Йигитлардан уч кишини танлаб, сен уларга командирлик қиласан.

Азимбой Рихсибоев сафдошлари Николай Панченко, Андрей Етименко, Иван Грошкинлар билан шаҳарнинг шимолий қисмидан уч чақирим йўл босишди. Ҳар қадамда бомба тушган чуқурлар, вайрон бўлган иморатларни кўришарди. Бир сойликдан чиқишганда икки немиснинг сўзлашаётганини эшитиб қолишди. Қўлларидаги фонаридан, елкаларидаги автоматларидан улар қоровуллар эканлиги маълум эди. Атрофда иморат кўринмасди. Панченко уларни нишонга олаётганини кўриб:

— Коля, ҳовлиқма, фурсат келади, — деди Азимбой секин овозда. Унинг фикри тўғри чиқди. Бироз кайфи бор бояги офицерлар олдинма-кетин пастга тушиб кетишди. Тўрт жангчи атрофдан киши билмас куршаб боришарди. Шох-шаббалар билан беркитилган ертўлада етти-саккиз фриц маишат қиларди. Бир офицер кўп «отган» шекилли, ёқавайрон бўлиб ўриндиққа мукка тушиб ухларди. Бошқалари эса кетма-кет ичишар, иштаҳа билан овқатланишарди. Бир соатга яқин вақт ўтганда яна тўрт-беш фриц ҳам тайёр бўлди. Қолганлари ҳам гандираклаб юришарди. Қуроллар эшик олдига тахланганди. Қандай йўл билан бўлса ҳам дастлаб қуролларни эгаллаш керак. Кейин... Азимбой билан Коля қўққисдан ертулада пайдо бўлишганда улар саросимада қолишди. Шу заҳоти ножўя ҳаракат қилган уч фриц ўққа учди. Қолганлари қўлларини кўтаришга мажбур бўлишди. Тўрт жангчи беш немисни олдиларига солиб ортга қайтишди. Азимбойнинг қўлида офицернинг планшети, ичида немисларнинг ҳужум чизиқлари белгиланган карта ҳам бор эди.

Тез орада Азимбойнинг кўксини Қизил Юлдуз ордени безади. У Сталинграднинг немис-фашистлардан озод қилинишида маълум аҳамиятга эга бўлган ҳарбий топшириқлардан бирини адо этганди.

Яқинда Марказий телевидение орқали Сталинград жанги лавҳалари намойиш қилинди. Тошкент районидаги Келес қишлоқ матлубот жамиятининг оддий ходими Азимбой ака Рихсибоевнинг кўзларида ёш қалқди. Чунки шу жаҳоншумул жангда у ўзининг Ватан олдидаги йигитлик бурчини бажарганди.

У буюк Ғалабанинг 40 йиллиги муносабати билан ўтказилаётган тадбирларни амалга оширишда фаол иштирок этмоқда. Азимбой ака меҳнаткашлар, ёш авлод вакиллари билан учрашувларда қатнашади, ўз жанговар дўстларининг ҳаёти, уруш лавҳалари ҳақида ҳикоялар сўзлаб беради.

А. ҚУРБОНОВ.

МАДАНИЯТ ЯНГИЛИКЛАРИ

ЖАҲОН МУЗЕЙЛАРИ ХАЗИНАСИ

Инсоният маданият тарихи узоқ ўтмишга бориб тақалади. Тасвирий санъат асарлари ҳам қадимдан яратила бошланган. Эндиликда бу дурдоналар бебаҳо меросга айланган.

Нафосатга тўла бу каби ажойиб ижод намуналари билан ўқувчиларни яқиндан ошно қилиш мақсадида Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейи қатор ибратли тадбирларни амалга оширмоқда. Санъат кошонасида янги ташкил этилган лекторийга «Жаҳон музейлари хазинаси» деб ном берилди.

Лекторий машғулотларида дунёдаги турли санъат музейлари фондидан ўрин олган ноёб экспонатлар ҳақида маълумотлар бериб борилаётир. Яқин вақт ичида жаҳон классик рассомлари ижодида алоҳида ўрин тутган асарларнинг яратилиши ва тарихига бағишланган туркум лекциялар ҳам ташкил этилади.

ШИЙПОНДА — «ГЎЗАЛ ҚИЗЛАР»

Тошкент тўқимачилари маданият саройида фаолият кўрсатаётган бадиий ҳаваскорлик коллективлари ва ансамбллар серқуёш республикамизнинг шонли 60 йиллигига муносиб совғалар ҳозирлашган. Бу юбилей томошалари «Сени шарафлаймиз, жон Ўзбекистон» деган концерт программасидан ўрин олди.

Ана шу жозибадор қўшиқ ва рақслардан бир нечтаси ҳаваскорлар томонидан пахтакорларга бағишлаб тайёрланган концерт программасига ҳам киритилди. Маданият саройи ўзбек рақс ансамблининг Ўрта Чирчиқ райони хўжаликларида берилган концертлари муваффақиятли ўтди. «Ленин йўли», Карл Маркс номли, Свердлов номли колхозлар дала шийпонларида ҳам ҳаваскор раққосалар энг яхши номерларни ижро этдилар. Улар саҳналаштирган «Гўзал қизлар» оммавий рақси пахтакорларга манзур бўлди.

Саройнинг «Нилуфар» вокал-чолғу ансамблининг чиқиши ҳам илиқ қарши олинди.

С. ОДИЛОВА.

ТОШКЕНТ—ХАСКОВО

БОЛГАРИЯ ЁШЛАРИНИНГ РАҚСЛАРИ

Тошкентга Болгария Халқ Республикаси Хасково округининг «Жанубликлар» болалар ҳаваскорлик рақс ансамбли келди. Ансамблнинг 25 нафар ёш рақсчилари ҳафта давомида областимиз меҳнаткашларини ўз ватанларининг рақс санъати билан таништирадилар. Улар Тошкентда Болгарияда социалистик революциянинг 40 йиллигига бағишланган концерт программасини намойиш этадилар. Хасководик ёшлар республикамиз пойтахти ва областимизнинг диққатга сазовор жойлари билан танишадилар, ўз тенгдошлари билан учрашадилар.

Ансамбль коллективи Тошкент бўйлаб экскурсия қилди, Чирчиқ шаҳрида бўлди. Улар Тошкент тўқимачилик комбинати, «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнаткашларига, Тошкентдаги 64-ўрта мактаб ўқувчиларига ўз санъатларини намойиш қилдилар.

САНЪАТКОР ХОТИРАСИ ЎЧМАЙДИ

КИНО фильмлар ойлаб, ҳатто йиллар давомида яратилади. Ҳар бир актёр ўзига топширилган ролнинг қайси ҳолати билан яшамасин, бу образни у ички яхлитлик, характер мантиқига мос равишда кўрсата олиши керак.

Ўзининг баракали ижодий изланишлари билан ўзбек совет театр ва кино санъати ривожига муносиб ҳисса қўшган Аббос Бакиров ана шундай заҳматкаш ижодкорлардан эди. Унинг қарийб эллик йиллик ижодий йўли Андижон область драма театри билан боғланди. Ижодкор шу театрда униб-ўсди, балоғатга етди. Ўзбек совет санъати тараққиётидаги улкан хизматлари учун СССР халқ артисти деган фахрли унвонга сазовор бўлди.

А. Бакиров ҳам актёр, ҳам режиссёр, ҳам кино артисти эди. У театрда қирққа яқин спектакль саҳналаштирди. Санъаткорда режиссёр сифатида ҳам ўзига хос ижодий принцип бор эди.

А. Бакиров кино санъатида ҳам бир-бирига ўхшамаган образлар яратди. У «Ўзбекфильм» киностудиясида суратга олинган қатор картиналардаги бетакрор образлари билан халқ қалбида қолди. «Насриддин Бухорода» (Қози), «Амирликнинг емирилиши» (Амир), «Осиё устида бўрон» (Қоплонбек), «Инқилоб чавандозлари» (Худоёров), «Ўтган кунлар» (Юсуфбек ҳожи), «Қора консулнинг ҳалокати» (Шерали) каби фильмларнинг муваффақиятида А. Бакировнинг катта ҳиссаси бор десак асло муболаға бўлмайди.

Ўзбекистон ССР Театр жамиятининг Актёрлар уйида бўлиб ўтган хотира кечаси СССР халқ артисти Аббос Бакировнинг ҳаёти ва ижодига бағишланди. Кечага ташриф буюрганлар унинг театр ва кино санъатида эришган ютуқлари, яратган образлари ҳақида тўлқинланиб гапирдилар. Кечани Ўзбекистон ССР Театр жамияти правленисси президиуми раисининг ўринбосари Р. М. Қориев қисқача кириш сўзи билан очди. У Актёрлар уйини бу хайрли иши билан қутлади. Шу кунгача ўзбек театр санъати тараққиётига катта ҳисса қўшган Аброр Ҳидоятов, Маннон Уйғур, Обид Жалилов, Тўхтасин Жалилов, М. Мироқиловларнинг хотира кечалари ўтказилганлиги таъкидланди. Шундан сўнг сўзга чиққан республикамиз театр ва кино санъатининг усталари, А. Бакировнинг ҳамнафас дўстлари ва шогирдлари Гавҳар Раҳимова, Наби Раҳимов, Машраб Юнусов, Асад Азимов, Марям Ёқубова, Ҳошим Олимжонов, Турсунбой Саидов, театршунос Баҳриддин Насриддиновлар атоқли санъаткорнинг ўзбек совет театр ва кино санъати ривожига қўшган ҳиссаси ҳақида ҳаяжон билан гапирдилар, атоқли санъаткорга бўлган меҳр-муҳаббатларини изҳор қилдилар.

(Ўз мухбиримиздан).

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

ОКТЯБРЬ ОЙИДА

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ШАҲАРЛАРИ ВА РАЙОНЛАРИДА

КИНОТЕАТРЛАР ЭКРАНЛАРИГА «ТУБСИЗЛИКДАН РЕПОРТАЖ»

НОМЛИ ЯНГИ, КЕНГ ФОРМАТЛИ, РАНГЛИ БАДИИЙ ФИЛЬМИНИ

ЧИҚАРАДИ

Сценарий муаллифи — ДАЛЬ ОРЛОВ.
Режиссёр — ГЕОРГИЙ БЗАРОВ.
Ролларда: Георгий ПИХХЕЛАУРИ, Светлана ХИЛТУХИНА, Маҳмуд ЭСАМБАЕВ, Ато МУҲАММАДЖОНОВ, Минтай УТЕПБЕРГАНОВ ва бошқалар.

Жаҳон сув остида сузиш чемпионатида Осиёдаги кичик мамлакатлардан бирининг ёш спортчиси Афсал Деман олтин медаль олади. Бахтиёр спортчи ватанига қайта туриб, самолётда радионинг ташвишли хабарини эшитиб қолади: унинг мамлакатида ҳарбий тўнтариш юз берган... Ўткир замонавий сиёсий проблемаларга бағишланган бу фильм шу воқеа билан бошланади.

«УЗБЕКФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

ЧЕТ ЭЛ АХБОРОТИ

АҲОЛИНИНГ АКТИВ МАДАДИ БИЛАН

КОБУЛ. (ТАСС). АДР қуролли кучларининг бўлинмалари чет эллардан юборилаётган босмачиларга маҳаллий аҳолининг актив мадади билан зарба бермоқдалар. Бахтар агентлигининг хабар қилишича, Ҳирот вилоятида аксилинқилобчилар тўдаси тор-мор этилган. Бандитлардан чет элларда ишлаб чиқарилган кўплаб миқдорда қурол-яроғ, ҳарбий анжом, бир нечта қисқа тўлқинли радиостанция тортиб олинди. Қўлга туширилган ҳужжатлар жиноятчилар қўшни мамлакатларда паноҳ топган аксилинқилобчиларнинг бошлиқлари билан алоқа боғлаганлигидан далолат бермоқда.

Шу билан бирга аксилинқилобчи гуруҳлар аъзолари революцион ҳукуматга таслим бўлмоқдалар. АДР революцион кенгаши президиумининг авф умумий тўғрисидаги фармонига биноан бандитларнинг икки тўдаси меҳнаткаш халқ томонига ўтди. Бу тўдаларнинг аъзолари халққа қарши иш кўрганликларидан тавба қилдилар ва энди қўлга қурол олиб Апрель революцияси ғалабаларини ҳимоя этамиз, деб айтдилар.

Ватандан олисда яшаш оғирлигини ҳис этган афғонларнинг 250 оиласи Эрондан Ҳирот вилоятига қайтиб келди. АДР революцион ҳукумати уларни турар жой ва иш билан таъминлаш тадбирларини кўрмоқда.

АМЕРИКА ЭЛЧИХОНАСИ ОЛДИДА НАМОЙИШ

ДЕҲЛИ. АҚШнинг Деҳлидаги элчихонаси олдида Вашингтоннинг региондаги авантюрачилик сиёсатига қарши ҳинд жамоатчилигининг оммавий намойиши ва митинги бўлди. Бу намойиш ва митинг «Покистоннинг Америка империализми билан ҳарбий иттифоқига барҳам берилсин!», «Осиёда қуролланиш пойгасига йўл қўймаймиз!» деган шиорлар остида ўтди. Митингда сўзга чиққан кишилар Қўшма Штатлар билан Покистон ўртасида милитаристлик руҳидаги алоқалар Ҳиндистон, Афғонистоннинг ва Осиёдаги бошқа давлатларнинг суверенитети ҳамда хавфсизлигига жиддий таҳдид қилади, деб таъкидладилар. Улар Рейган маъмуриятидан Америка қурол яроғларини Исломобод ҳарбий режимига етказиб беришни дарҳол тўхтатишни ва АҚШнинг Ҳинд океанидаги барча ҳарбий базаларни тугатишни талаб қилдилар.

(ТАСС).

БОСМАЧИЛАРГА ЁРДАМ БЕРМОҚДАЛАР

ВАШИНГТОН, 1 октябрь. (ТАСС). Қўшма Штатлар Никарагуанинг ички ишларига сурбетларча аралашиб, Никарагуа контрреволюционер шайкаларига тобора кўп ёрдам бермоқда.

Сенатор Э. Кеннедининг (демократ, Массачусетс штатидан) хабар қилишича, Рейган маъмурияти кейинги уч йил ичида сандиночилар ҳукуматини ағдариб ташлаш учун контрреволюцион кучларга мадад бериш мақсадида камида 73 миллион доллар сарф қилган.

Ғарбий ярим шар ишлари билан шуғулланувчи Вашингтон кенгаши ходимлари Скотт Сиверт ва Колин Дэнбининг анализга асосланиб тайёрланган докладида бундай дейилган: АҚШнинг контрреволюцион қисмларга бераётган ёрдамининг миқдори «бу рақамдан анча ортиқ бўлиши мумкин». Улар контрреволционерларга бепул етказиб берилган самолётлар, шунингдек марказий разведка бошқармаси ўзининг махфий йўллари билан бераётган ёрдамнинг қиймати бу ҳисобга кирмайди, деб таъкидлайдилар.

ТИНЧЛИК ТАРАФДОРЛАРИНИНГ ҚАТЪИЯТИ

БОНН, 1 октябрь. (ТАСС). Ғарбий Германиядаги неча ўн минглаб тинчлик тарафдорлари тинчлик ва қуролсизланиш учун, Американинг янги ядро ракеталарини ГФРда жойлаштиришга қарши қатъий кураш олиб боришга қарор берганликларини намойиш қилдилар.

Гессен ўлкасининг шарқий қисмидаги 13 шаҳар ва аҳоли пунктида урушга қарши намойишлар ўтказилди. Бу намойишлар тинчлик ва қуролсизланиш учун ҳаракат ҳафталигининг қудратли якуни бўлди.

Ғарбий Германиядаги тинчлик тарафдорлари ҳаракати координация комитетининг бу ерда тарқатилган баёнотида қуйидагилар таъкидлаб ўтилади: ниҳоясига етиб қолган ҳаракат ҳафтаси жамоатчилик кенг доираларининг Америкада тайёрланган биринчи зарба уришга мўлжалланган ядро қуролларини мамлакатда жойлаштиришга қарши, шу пайтгача жойлаштирилган «Першинг-2»ларни олиб кетиш учун янгидан қатъий намойишлари бошланишидан далолат беради.

СУД ҲУКМИ

ҚОҲИРА, 1 октябрь. (ТАСС). Миср Араб Республикаси хавфсизлик кенгашининг олий суди Мисрнинг собиқ президенти Садатни ўлдиришга алоқаси бўлган яширин «Ал-жиҳод ал-жадид» диний-сиёсий ташкилотининг 302 аъзоси иши устидан ҳукм чиқарди. Гуноҳкорлар, жумладан, мамлакатда «Ислом республикаси»ни ўрнатиш мақсадида давлат тўнтаришини уюштириш учун уринишда айбланадилар. Суд ташкилот аъзоларидан 16 кишини умрбод каторга ишларига ҳукм қилди. 174 судланувчи оқланади, қолганлари турли муддатлар билан қамоққа ҳукм қилинди.

ГДР. Кўпгина давлатларнинг 6 минг саноат корхоналари, ташқи савдо бирлашмалари ва фирмалари Лейпцигда бўлиб ўтган кузги халқаро ярмаркада иштирок этди. Ярмаркадаги совет экспозицияси СССРнинг барча соҳаларда эришган муваффақиятларини, социалистик давлатлар билан ҳамкорликда қўлга киритган ютуқларини намойиш қилди.

Суратда: совет павильонининг экспонатлари — «Волга» ва «Лада» автомобилларининг янги моделлари.

АДН—ТАСС фотоси.

ПАРТИЯ САФЛАРИ ТЕЗ ЎСМОҚДА

ХАНОЙ. (ТАСС). Дарлакда Марказий Вьетнам вилоятларида партия қурилиши масалаларига бағишланган кенгаш бўлиб ўтди. Кенгашда Жанубий Вьетнам озод этилган кундан буён ўтган тўққиз йил мамлакатнинг ана шу районида партия сафларининг тез ўсиши билан нишонланганлиги уқтирилди. Шу вақт ичида Тэйнгуен ясси тоғлиги вилоятларида коммунистлар сони икки ярим баравар кўпайиб, 37 минг кишига етди.

Шу вилоятлардаги ВКП ташкилотлари асосий эътиборни ўлка олдида турган муҳим социал-иқтисодий вазифаларни ҳал қилишга қаратмоқдалар. Бу ўлка Вьетнамнинг қолоқ миллий чекка ўлкалардан бири ҳисобланарди. Партия ташкилотлари раҳбарлигида деҳқонларни кооперациялаш жараёни давом этмоқда. Деҳқон оилаларининг ярмидан кўпроғи ҳозирдаёқ хўжаликни кооператив тарзда юритиш йўлига кириб олди.

СПОРТ

ДАЪВОГАР ТАНАФФУС ОЛДИ

Жаҳон чемпионлиги учун Анатолий Карпов билан Гарри Каспаров ўртасидаги 8-партия бугун ўтказилади. Ўтган куни ўйналиши лозим бўлган учрашув даъвогар Г. Каспаров танаффус олганлиги сабабли қолдирилганди.

БАСКЕТБОЛЧИЛАР ЧЕМПИОНАТИ

Владивосток ва Николаев шаҳарларида ўтказилган олий лига командаларининг биринчи тур ўйинлари поёнига етди. Тошкентнинг «Университет» командаси охирги кун Ленинграднинг «Спартак» коллективини кескин курашда 68:67 ҳисобида енгиб, иккинчи ғалабани қўлга киритди. Вакилларимиз Владивосток шаҳрида қатнашиб бешта ўйиннинг иккитасида устун келишди, учтасини бой беришди.

Биринчи турдан сўнг командаларнинг жадвалдаги аҳволи қуйидагича.

Командалар	Ў	Ю	М	О
ЦСКА	5	5	0	10
«Жальгирис»	5	5	0	10
«Строитель»	5	3	2	8
РТИ (Минск)	5	3	2	8
ВЭФ (Рига)	5	3	2	8
«Динамо» (Тб)	5	3	2	8
«Спартак» (Дн)	5	2	3	7
«Спартак» (Вл)	5	2	3	7
«Университет»	5	2	3	7
«Статиба»	5	1	4	6
СКА	5	1	4	6
«Динамо» (М)	5	0	5	5

КУБОК ЎЙИНЛАРИ

Волейбол бўйича эркаклар ўртасида СССР кубоги мусобақаларида иштирок этаётган Тошкентнинг «Динамо» командаси воронежлик клубдошларини 3:0, Одессанинг «Политехник», пойтахтнинг МВТУ командаларини ҳам бир хил—3:0 ҳисобида енгиб учинчи группа финал ўйинларида қатнашадиган бўлди.

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ» транспорт ишлаб чиқариш бошқармасининг

4- АВТОТРАНСПОРТ КОРХОНАСИ

профессионал ҳайдовчиларни тайёрлайдиган

5,5 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Курсларга ҳарбий хизматни ўтаб қайтган ва Тошкент шаҳрида доимий пропискага эга бўлган йигитлар қабул қилинади.

Ҳар ойда стипендия тўланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Ҳамза райони, Тўсна кўчаси, 205-уй, кадрлар бўлими (68-автобуснинг «4-автотранспорт корхонаси» бекати).

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети 196-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти В. И. Ленин номидаги Тошкент электрон техника заводига қуйидаги ихтисосликлар бўйича юқори малакали мутахассислар тайёрлайди: ярим ўтказгичли асбобларни йиғувчилар, электрон техника асбоблари ва деталларини синовчилар, электрон техника асбоблари ва деталларининг контролёрлари, радиоаппаратуралар ва асбобларнинг монтажчилари ва регулировкачилари, технологик ускуналарни созловчилар, синов ускуналарининг созловчи-монтажчилари, токарлар, фрезерчилар, электр пайвандчилар, слесарь-асбобсозлар.

Билим юртига 8-10 синф ҳажмида маълумотли, Тошкент шаҳрида ва унинг атрофида яшовчи йигит-қизлар қабул қилинади.

Ўқиш муддати 8 синф маълумоти бўлганлар учун 3 йил, 10 синф ҳажмида маълумоти бўлганлар учун 6 ой, радиоаппаратуралар ва асбобларнинг монтажчилари ихтисослиги бўйича қабул қилинган 10 синф ҳажмида маълумоти бўлган ўқувчилар ойига 30 сўм стипендия билан таъминланадилар, технологик ускуналарни созловчилар, токарь, фрезерчилар, слесарь-асбобсозлар 72 сўм ҳажмида стипендия билан таъминланади. 8 синф ҳажмида маълумотлилар қисман давлат таъминотида бўладилар ва ўрта маълумот оладилар.

Ҳамма ўқувчилар ишлаб чиқариш практикаси давридаги иш ҳақининг 33 процентини оладилар.
Ўқиш вақти иш стажига қўшиб ҳисобланади.
Ўқиш группалар комплектлангандан сўнг бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, 5-алоқа бўлими, Весна кўчаси, 17-уй (1, 5, 26 трамвайлар, 106-автобуснинг «Фоменко» бекати). Телефон 91-14-51.

«Ўзглавхлопкопром»нинг хўжалик ҳисобидаги «Ресстройтрест» моддий-техника таъминоти конторасининг 296607—296650 номерли йўқолган

ЧЕК ДАФТАРЧАСИ БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент область сил касаллигига қарши касалхона коллективи касалхона дорихонасининг мудири Эргаш Бобобекович УСМОНБЕКОВнинг вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Редактор Н. НАСИМОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ / «Ташкентская правда» /

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент, Ленинград кўчаси, 32. ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари—335885; 325747, 337916, 325748, масъул секретарь—334808, 325353, секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 325778, саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749, қишлоқ хўжалиги—325647, пропаганда—325556, совет қурилиши—325645, фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553, адабиёт ва санъат—325767, ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733, хатлар ва оммавий ишлар—334048, 325354, фельетонлар—325556, фотомухбир—325894.